

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΔ'.

Συνδρομή Έτησια: Έν. Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἔρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. ἑκάστ. ἔτους καὶ εἶναι ἰσχύουσιν. — Γραφεῖον Δευτέ. Ὁδὸς Σταδίου 32.

20 Σεπτεμβρίου 1887

ΑΙ ΑΝΤΙΖΗΛΟΙ

Ἐπαρχιακὴ ἠθογραφία.

Α'.

Ἦτο ἐξόχως θερμὴ ἡ ἡμέρα ἐκείνη τοῦ Ἰουνίου 18... Ὁ ἥλιος πρὸ μικροῦ εἶχε δύση, ἀλλ' ἡ θερμότης αὐτοῦ ἐπλήρου ἔτι τὴν βαρεῖαν καὶ ἀκίνητον ἀτμόσφαιραν, οὐδ' ἤρχετο πνοή τις ὁροσερὰ ἀπὸ τοῦ Αἰγαίου πρὸς τὴν νῆσον, ἢ ἀνακουφίσῃ τοὺς ἀσφυκτικῶντας κατοίκους.

Καὶ αὐτὸς τοῦ Καπετὰν Κωσταντῆ ὁ οἶκος, καίπερ ἐφ' ὑψηλοῦ μέρους ἐκτισμένος, ἦτο διάπυρος ὡς κάμινος ἀσβέστου. Μάτην ἡ Ζωὴ εἶχεν ἀνοίξῃ τὰ παράθυρα καὶ εἰργάζετο ἐν μέσῳ τῆς εὐρείας αἰθούσης φέρουσα ἑλαφροτάτην βαμβακερὰν περιβολὴν. Ὁ ἰδρῶς ἔρρεεν ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτῆς, καὶ τὸ αὐτοσχέδιον χάρτινον ῥιπίδιον, ὅπερ ἀνεκίνει, παρεῖχεν ἀνεπαρκῆ ἀναψυχὴν. Ἀπηυδηκυῖα ἐν τέλει ἀπέριψε τὸ ἐργόχειρον καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸν μικρὸν ξύλινον ἐξώστην.

Ἐπὶ τοῦ κιγκλιδωτοῦ αὐτοῦ περιφράγματος κατὰ τὰς δύο ἄκρας σανίδες διαγωνίως τεθειμέναι ὑπεστήριζον δεκάδα μικρῶν γαστρῶν, ἐν αἷς ἐπρασινίζεν εὐωδιῶν βασιλικὸς καὶ ἤθουον πορφυροχρῶν γαρύφαλα. Ἡ Ζωὴ ἐθώπευσε τὰ σγουρὰ τοῦ βασιλικοῦ φύλλα καὶ ἀπέκοψε μεμαραμμένα τινὰ γαρύφαλα ἀνασκαλίσασα δὲ διὰ τοῦ δακτύλου τὸ χῶμα καὶ πεισθεῖσα ὅτι τὰ φυτὰ ἐδίψων ἀπῆλθεν εἰς τὸ μαγειρεῖον πρὸς ἀναζήτησιν ὕδατος.

Ἐκεῖ εὔρε τὴν μητέρα μὲ τὸ ψαριανὸν κάλυμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τὴν λινὴν ποδιὰν περὶ τὴν ὀσφὺν ἐπιτηροῦσαν τὴν νεαρὰν ὑπηρετίδα κατὰ τὴν ἐκλείπειν πελωρίου λάθρακος ἀσπαίροντος ἔτι. Ἀκούσασα τὸ βῆμα τῆς κόρης ἐστράφη πρὸς αὐτήν:

— Ὁ πατέρας σου μᾶς ἐδιώρθωσε πάλι ἀπόψε. Ἐκεῖ ποῦ ἤμουν ξένοιαστη κ' ἔλεγα νὰ περάσωμε ὅπως ὅπως ἀπόψε μὲ λίγα αὐγά καὶ τομάτα, μοῦ στέλνει τὸ λαβράκι μὲ τὸ παιδί τοῦ μαγαζιῦ καὶ παραγγέλλει πῶς ἔχομε μουσαφίρη. Ἔτσι τάχουν οἱ ἄνδρες εὐκολὰ προσ-

ταγῇ ἀπ' ἐξω, καὶ ἄς βγάλῃ ἡ γυναῖκα τὰ μάτια τῆς!...

— Νὰ βοηθήσω κ' ἐγώ, μητέρα! εἶπεν ἡ κόρη προθύμως ἀνασύρουσα τὰς χειρίδας.

— Ὅχι, ὄχι! Ἐγὼ μὲ τὴ Φλωροῦ φτάνομε γιὰ τὸ μαγειρεῖο. Δὲν ἔχω νὰ κάνω καὶ μεγάλα πράγματα· τέτοιαν ὥρα, τέτοια λόγια! Τὸ ψάρι μὲ τὴ σοῦπά του· κάνω καὶ λίγους κεφτέδες, κ' ἓνα χαλθαδάκι... Ἐσὺ καλὰ θὰ κάνης νὰ πᾶς νὰ ντυθῆς γιὰ νὰ μὴν ἔρθουν κ' ὅλα κ' ἐγὼ δὲν ἔχω χάλι νάβγῶ.

— Καὶ ποῖος εἶν' ὁ μουσαφίρης; ἠρώτησεν ἡ Ζωὴ καὶ ἤρχισεν ἤδη νὰ ἐκδύηται, ἀποκαλύπτουσα τορευτὸν τράχηλον καὶ προέχοντα παρθενικὰ στέρνα.

— Οὐτ' ἐγὼ δὲν ἔμπορῶ νὰ καταλάβω. Ἐνας νέος ξανθὸς μὲ γένεια, νεοφερμένος, φαίνεται, γιὰτὶ τὸ παιδί δὲν τὸν γνῶρίζε νὰ μοῦ πῆ.

— Τὸ οὐρανὶ μου θὰ βάλω...

— Νὰ βάλῃς τὸ τριανταφυλλί σου, ποῦ σοῦ πᾶει καλλίτερα! ἐπέταξεν αὐστηρῶς ἡ μήτηρ καὶ συνεπέρανε μελιχιώτερον: Ποῦ ξέρεις; μπορεῖ νὰ εἶνε καὶ κανένας γαμπρός...

— Καὶ εἶνε μὴ ζέστη ἀπόψε! μόνον γιὰ νὰ εἶνε κανεὶς ντυμένος...

Ἡ Ζωὴ ἀνῆλθε νωχελῶς τὴν πρὸς τὸ δωμάτιον αὐτῆς κλίμακα καὶ ἀποβαλοῦσα τὴν περικέντητον λευκὴν ἀμπεχώνην, ἤρχισε νὰ κτενίζῃ τὴν κόμην πρὸ μικροῦ κατόπτρου. Ἐν τῇ ἀτημελήτῳ ἐκείνῃ περιβολῇ καὶ ἐν τῇ στάσει, ἦν κατ' ἀνάγκην ἐτήρει, ἦτο περικαλλῆς ὅσον οὐδέποτε. Ἡ κεφαλὴ μικρὸν πρὸς τὰ ὀπίσω κεκλιμένη, καὶ οἱ γυμνοὶ βραχίονες πρὸς ταύτην ὀρθούμενοι, εὐμήκεις, πάλλευκοι, εὐκαμπεῖς ὡς κύκνων τράχηλοι.

Τὸ σῶμα εὐσταλές, οἱ ὦμοι μαρμαρίνοι· περὶ τὴν ὀσφὺν ὁ χιτῶν προέχων ἀφρώδης, πολὺπτυχος. Σύνολον γνήσιας Ἑλληνίδος, ἀξίας ἀδελφῆς τῶν μαρμαρίνων κορῶν τοῦ Βρεχθείου. Ἡ Ζωὴ δὲν κατηνάλωσε χρόνον πολὺν εἰς τὸν καλλωπισμὸν οὐδ' εἶχεν ἀνάγκην. Ἡ ἀληθὴς καλλονή, ἡ τελεία ἐν τῇ πλάσει, ἀλλοιοῦται μάλιστα καὶ παραβλάπτεται πολλάκις ἐκ τῆς ὑπὸ τῶν ἡθῶν ἐπιβεβλημένης τοιαύδε ἢ τοιαύδε περιβολῆς καὶ καλλωπίσεως. Ἰδανικὴ κατὰστασις αὐτῆς εἶνε ἡ γυμνότης καὶ ὅσα μᾶλλον μετα-

θάλλεται αὐτή, τόσῳ ταπεινῶνται καὶ ἐκφυλίζονται ἡ ἰδανικότης τοῦ ἐντελοῦς κάλλους, τοῦ ἐνθίου.

Ἡ περιβολὴ αὐτῆς ἦτο ἀπλουστάτη: ἐσθῆς ἐκ ῥοδοστικτοῦ βαμβακεροῦ ὑφάσματος μόλις ἐφαπτομένη τοῦ ἐδάφους, ὑπὲρ αὐτὴν ἀμπεχῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὑφάσματος, μόνον κόσμον ἔχουσα περιτραχήλιον πλατὺ ἐκ λευκοῦ τριχάπτου. Ἡ ὄσφυς ἐξωσμένη διὰ ζώνης ἐπαργύρου, παλαιοῦ οἰκογενειακοῦ κειμηλίου. Ἡ κόμη εἰς ζευγος πλεξίδων πεπλεγμένη καὶ ἐρριμμένη ὀπίσω ἐπὶ τῆς βράχειος.

Περατώσασα τὸν ἴδιον καλλωπισμὸν ἡ νεάνις, δὲν ἐλησμόνησε τὰ διψῶντα φυτά. Κατῆλθε πάλιν εἰς τὸ μαγειρεῖον ἀνασύρουσα μικρὸν τὴν ἐσθῆτα, καὶ λαβοῦσα λάγηνον πλήρη ὕδατος ἀνῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν. Ἐδρόσιζεν ἤδη διὰ τῶν τελευταίων σταγόνων τὰ φύλλα τοῦ βασιλικοῦ, ὅτε τὰ βλέμμα πέραν στρέψασα, πρὸς τῆς κατωφερούς ὕδου τὸ πέρασ, διέκρινε τὸν πατέρα μετὰ τινος ἀγνώστου κυρίου ἐρχόμενον πρὸς τὸν οἶκον. Ἰνα μὴ φανῆ ὅτι ἐκ περιεργίας ἀνέμενεν ἐν τῷ ἐξώστῳ, εἰσῆλθεν εἰς τὸν ἴδιον θάλαμον καὶ ἤρτισε δῆθεν νὰ κεντᾷ.

Μετ' οὐ πολὺ βήματα ἐδούπησαν ἐπὶ τῆς ξυλίνης κλίμακος καὶ ἡ βαρεῖα φωνὴ τοῦ οἰκοδεσπότου ἠκούσθη:

— Ἀγγελικὴ, Ζωήτσα! αἶ, ποῦ εἰσθε;

Ἡ Ζωή, δειλὴ, διστάζουσα, προέβαλεν ἐκ τοῦ δωματίου καὶ εὐρήθη ἀντικρὺ νέου ξανθοῦ, ἰσχυροῦ καὶ ὄχι ὑψηλοῦ, ἔχοντος ζωηρὰν καὶ εὐγενῆ φυσιογνωμίαν, τὴν δὲ περιβολὴν τελειῶς εὐρωπαϊκὴν. Ὁ Καπετὰν Κωσταντῆς, μὲ τὸ χονδρόν του σῶμα, τὴν σφαιροειδῆ κεφαλὴν, τὴν ἡλιοκαῆ καὶ δασύτριχον μορφήν καὶ τὸν ἐκχειλίζοντα νευρώδη τράχηλον ἴστατο παρ' αὐτῶν:

— Κύριε Γεώργιε, ἡ κόρη μου ἡ Ζωήτσα.

— Ἐχω εὐχαρίστησιν, ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ὁ νέος τείνων τὴν χεῖρα πρὸς τὴν κόρην, ἥτις ἐρυθριῶσα μόλις ἐψέλλιζεν:

— Ὅριστε ἔς τὴν σάλα!...

Ἀναθαρρήσασα κατὰ μικρὸν ἀπέτεινε τῷ ξένῳ τὰς τυπικὰς ἐρωτήσεις: πότε ἦλθεν, ἂν τῷ ἀρέσῃ ἡ νῆσος καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ὁ νέος ἀπήντησεν ὅτι μόλις χθὲς ἀφίκετο ἐκ Τεργέστης δι' ἐργασίας ἐμπορικὰς, ὅτι ἂν δὲν εἶνε ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὴν νῆσον, εἶνε ὅμως καθυποχρεωμένος διὰ τὴν θερμὴν ὑποδοχὴν, ἣν εὖρε παρὰ πᾶσι.

— Ἀλλὰ τὴν θερμότεραν ὑποδοχὴν μοῦ ἔκαμεν ὁ καιρὸς, προσέθηκεν ἀστεϊευόμενος.

— Δὲν ἐνθυμοῦμαι τέτοια ζέστη ἄλλον χρόνον! ὑπέλαβε καὶ ὁ Καπετὰν Κωσταντῆς ἀπομάσσων διὰ πολυχρώμου μαντιλίου τὸ κάθιδρον μέτωπον.

Ἡ συνομιλία βαθμηδὸν διωλιθίσθη εἰς ἐμπορικὰ ζητήματα καὶ κατέστη ζωηρὰ μεταξὺ

τοῦ οἰκοδεσπότου καὶ τοῦ ξένου, ἡ δὲ κόρη μὴ δυναμένη νὰ μετάσχῃ ταύτης, περιεργάζετο λάθρα τὴν μορφήν τοῦ νεῆλυδος. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἦσαν γαλανοὶ βαθέος χρώματος, γλυκεῖς καὶ ἀποπνεόντες ἄρρητον περιπάθειαν, τὰ ὕψωσῶν παχέα χεῖλην ἐκάλυπτεν ἐν μέρει μετάξις μύσταξ ἐπιμεμελημένος καὶ πώγων βραχὺς εἰς ὄξυ ἀπολήγων. Τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου ἦτο λευκότατον καὶ τὸ δῆμα λεπτόν καὶ λεῖον. Ἡ βίς ὀλίγον προέχουσα ἀλλ' εὐθεῖα καὶ τὰ πτερυγία αὐτῆς ἀεικίνητα. Ὡμίλει μετὰ θερμότητος καὶ ἐχειρονόμει συζητῶν. Ἡ φωνὴ του ἦτο πως ὀξεῖα ἀλλ' οὐχὶ ἰσχυρά. Ἐν γένει ἐφαίνετο ἄνθρωπος οὐχὶ ἰσχυρῆς κράσεως, ἀλλὰ μάλλον ἀσθενικῆς: εὐφυῆς, ζωηρὸς, ἔχων ἐπὶ πᾶσι κᾶτι τὸ ἴδιον, τὸ διακεκριμένον.

Ἡ οἰκοδέσποινα μόλις κατὰ τὴν ὥραν τοῦ δείπνου ἐνεφανίσθη καὶ ὁ Καπετὰν Κωσταντῆς ἐπανέλαβε τὴν σύστασιν:

— Ὁ Κύριος Γεώργιος, ἡ γυναῖκά μου ἡ Ἀγγελικὴ.

— Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ἦλθον νὰ σᾶς χαλάσω τὴν οἰκογενειακὴν ἡσυχίαν ἀπόψε, Κυρά μου, ἔτσι ἔξαφνα...

— Καλὲ τί λόγος; μᾶς εἶνε μάλιστα εὐχαρίστησις νὰ ἔχομε τὴν συντροφίαν σας.

Τὸ δείπνον παρετάθη ἐπὶ μακρόν, τοῦ ξένου ἀφηγουμένου πολλὰ περιεργὰ περὶ τοῦ ἐν Εὐρώπῃ βίου καὶ τοῦ ταξιδίου του μετὰ χάριτος, ἥτις ἐκράτει ἄγρυπνον τὴν προσοχὴν τῆς Ζωῆς.

Ἀνεχώρησε δὲ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ Καπετὰν Κωσταντῆς ἐπανειλημμένως εὐχαριστῶν ἐπὶ τῇ ἐγκαρδίῳ φιλοξενίᾳ. Ἡ μικρὰ ὑπηρέτρια κρατοῦσα φανὸν συνάδευσε αὐτὸν μέχρι τοῦ πέρατος τῆς σχολιάς ἀτραποῦ, ἥτις ἐπιτλοφορεῖτο ὁδὸς τῷ καιρῷ ἐκεῖνον.

Ἐκ τῆς γνωριμίας ταύτης ἕκαστος ἀπεκόμιζεν ἐντυπώσεις. Ὁ μὲν ξένος ἠπόρει ἔτι πῶς ὁ χονδρὸς πρῶην πλοίαρχος καὶ νῦν ἐμπορομεσίτης ἦτο δυνατόν νὰ ἔχῃ τόσον ἀθρᾶν καὶ περικαλλῆ κόρην—πῶς ἀπὸ δρυὸς ἦνθαι ῥόδον.

Ἡ δὲ κόρη ὠμολόγει καθ' ἑαυτὴν ὅτι δὲν εἶχεν ἰδῆ νέον τόσον κομψόν, εὐφυᾶ καὶ εὐγενῆ ὅσον ὁ νεωστὶ ἀφικόμενος ἐκ Τεργέστης.

Ὁ Καπετὰν Κωσταντῆς ἐσυλλογιζέτο ὅτι ἡ γνωριμία αὐτοῦ θὰ τῷ ἦτο ὠφέλιμος εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐργασίας καὶ αἱ περιποιήσεις θὰ τὸν ἐκολάκευσαν. Ἐνδιεφέρετο δὲ πολὺ διότι ὁ νέος ἦτο ἀνταποκριτῆς μεγάλου οἴκου.

Τέλος ἡ κυρία Ἀγγελικὴ ἀπλούστατα ἐσκέπτετο:

— Καλὸς γαμπρὸς γιὰ τὴν κόρη μας.

Ἀλλ' ὅταν ἐτόλμησε ν' ἀνακοινώσῃ τὴν ἰδέαν ταύτην εἰς τὸν σύζυγον φοροῦντα ἤδη τὸν νυκτικὸν σκοῦφον καὶ ἔτοιμον ἵνα κατακλιθῆ, ἐκεῖνος ξηρὰ, ξηρὰ ἀπεκρίνατο:

— Τί λὲς γυναῖκα! αὐτὸς ὁ παραλυμένος! Δὲν βλέπεις ἡ ὄψι του πῶς ἔχει κερῶση ἀπὸ τὴν ἀτακτὴν ζωὴ. Ἐφαγε ἔς δύο χρόνια τὴν περιουσίαν του καὶ τώρα τὸν ἔχει μὲ μισθὸ ἑνασ θεῖός του.

Β'.

Ὁ Γεώργιος ἐπανῆλθε μετὰ τινος ἡμέρας εἰς τὸν οἶκον τοῦ Καπετὰν Κωσταντῆ, καθ' ἣν ὥραν μάλιστα ὁ οἰκοδεσπότης ἦτο εἰς τὴν ἀγορὰν, ὥστε ἐδέχθησαν αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ ἡ κόρη. Ἔως νὰ ἐτοιμασθῆ δὲ ἡ κυρία Ἀγγελικὴ, ἥτις ἦτο πάντοτε ἀτημέλητος, ἠναγκάσθη νὰ μείνῃ μόνη, παρὰ τὴν αὐστηρὰν ἐθιμοταξίαν τοῦ καιροῦ ἐκεῖνου, ἡ Ζωή.

Ἡ νεάνις διετελεῖ ἐν διηνεκεῖ δειλία καὶ ταραχῆ πρὸ τοῦ ζωηροῦ νέου, τοῦ ἰδόντος τόσον κόσμον ὄχι μόνον διότι ἦτο φύσει συνισταμένη καὶ ἄπειρος ἔτι τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, ἀλλὰ καὶ διότι συνηθάνετο πόσον θὰ ἐφαίνετο ταπεινὴ, πρόστυχος ἐπαρχιωτὶς εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ τοῦ γνωρίζοντος τίσας εὐρωπαϊκὰς ἀριστοκρατίας. Καὶ ὅμως ἡ Ζωὴ καίπερ ἐστερημένη πως τῆς ἐν ταῖς κινήσεσιν ἐλευθερίας καὶ τῆς περὶ τοὺς τρόπους λεπτότητος, αἵτινες ἀποκτῶνται μόνον διὰ τῆς ἐν εὐρεῖ καὶ ἀνεπτυγμένῳ κοινωνικῷ κύκλῳ ἀνατροφῆς, ἀλλ' ἀνεπλήρου τὰς ἐλλείψεις ταύτας διὰ τῆς φυσικῆς καλλονῆς καὶ χαριέστες τινὸς ὄλως παρθερικῆς ἀδεξιότητος.

Οὕτως ἐκρίνεν αὐτὴν ὁ Γεώργιος ἐφ' ὅσον τῷ ὠμίλει περὶ τῆς μονοτονίας ἐν Σύρῳ ζωῆς, περὶ τῶν οἰκιακῶν ἀσχολιῶν, περὶ βιβλίων, ἅτινα εἶχεν ἀναγνώσει ἀρεσκομένη ἰδίᾳ εἰς τὴν ποιησιν. Καὶ ἀπερχόμενος ὑπὸ τὰς ἐντυπώσεις ταύτας δὲν εὕρισκε τόσῳ πληκτικὴν τὴν ἐν τῇ νήσῳ διαμονὴν, ἀφοῦ ἠδύνατο νὰ διέρχεται ὥρας τινὰς πλησίον τῆς περικαλλοῦς κόρης τοῦ Καπετὰν Κωσταντῆ.

Ἐκτοτε πολλάκις ἐπανέλαβε τὰς ἐπισκέψεις καὶ δις ἐδείπνησε κληθεὶς ὑπὸ τοῦ οἰκοδεσπότη, ὅστις ὡς ὠμολόγησεν ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν σύζυγον εἶχε συμφέρον νὰ περιποιηθῆ τὸν ἀνταποκριτὴν τοῦ ἰσχυροῦ ἐμπορικοῦ οἴκου Ζαφείρη καὶ Σας. Ὡς τοιοῦτον ἐξέτιμα τὸν Γεώργιον, ἀλλ' ὡς ἄτομον ἐθεώρει αὐτὸν πάντοτε νεανίαν ἀσυλλόγιστον καὶ ἄσωτον, εἶτε ἐκ προκαταλήψεως, εἶτε ἐκ πληροφοριῶν ἃς εἶχε λάβῃ.

Ἀναμφισβητήτως ὁ νεανίας δὲν διήγαγε σωφρόνως τῆς ἐνηλικιότητος αὐτοῦ τὰ πρῶτα ἔτη. Γενόμενος κύριος τοῦ πατρικοῦ μεριδίου, ὡς ὀρφανός, ἐλεύθερος πάσης κηδεμονίας καὶ αὐτεξούσιος, ἐδαπάνησεν ἐν διετίᾳ, εἰς ἀνοήτους καὶ εὐχερεῖς ἡδονὰς, τὰ κεφάλαιά του καὶ ἠναγκάσθη κατόπιν νὰ ταχθῆ μισθωτὸς ἐν τῷ ἐμπορικῷ οἴκῳ τοῦ ἐκ μητρὸς θεῖου. Ὁ θεῖος δ' οὐ

τος ἵνα τὸν ἀποσπάσῃ ἐκ τῆς πολυταράχου εὐρωπαϊκῆς ζωῆς καὶ ἀφαιρέσῃ ἐπὶ τινὰ χρόνον τοὺς πειρασμούς αὐτῆς, ἀπέστειλε τὸν ἀνεψιὸν εἰς τὴν μικρὰν τοῦ Αἰγαίου νῆσον.

Ἀλλὰ κατὰ βάθος ὁ νέος Γεώργιος δὲν ἦτο διεφθαρμένος. Ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἀπέμειναν ἀσπίλα εὐγενῆ τινὰ αἰσθήματα, ἅτινα ἐνέκλεισεν ἐκεῖ ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἡ ὑπὸ φιλοστόργου μητρὸς ἀνατροφή, ὑπὲρ πᾶν ἄλλο δὲ ἡ τιμιότης. Ἐν ὅσῳ εἶχεν ἴδια χρήματα, ἐσκόρπιζεν αὐτὰ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους, ἀλλ' ὅταν ἐκινῶθη τὸ βαλάντιον, οὐδ' ἐσκέφθη κᾶν νὰ πληρώσῃ αὐτὸ διὰ δανείων ἢ διὰ συγγενικῶν παροχῶν.

Ἐξεποίησεν εἰς Ἑβραῖον μεταπράτην τὴν πλουσίαν ἱματιοθήκην, ἐχάρισεν εἰς τοὺς φίλους ὅλα τὰ κομψοτεχνήματα, ἅτινα εἶχε συλλέξῃ ἐν τοῖς ταξιδίοις αὐτοῦ, καὶ καταλιπὼν τὴν Βενετίαν, ἐν ἣ διετρίβε τότε, ἀφίκετο δι' ἑλληνικοῦ ἰστιοφόρου μετὰ πενήτημερον θαλασσοπλοῖαν εἰς Τεργέστην, καὶ ἀπὸ τῆς προκουμαίας μετέβη κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ θεῖου του:

— Θεῖέ μου, μὴ μοῦ δώσετε πλέον οὔτε συμβουλὰς οὔτε ἐπιπλήξεις: δὲν χρειάζονται. Ὅ,τι εἶχα ἐτελείωσεν, ἡ πρώτη περίοδος πᾶγει χαμένη. Ἐρχομαι ν' ἀρχίσω τὴν δευτέραν. Μετὰ τὴν ἀργίαν ἡ ἐργασία. Δώσατέ μου ἐργασίαν. Μεγάλως γνώσεις δὲν ἔχω, οὔτε πείραν καθόλου. Ἀλλὰ ἔχω ἀηδίαν πρὸς τὴν ἀμέριμον καὶ ἀργὴν ζωὴν, θέλω νὰ ἐργασθῶ!

Εἰς τὸν θεῖον ἤρρεσεν ἡ ἀφελὴς ἐξομολόγησις, ἀλλ' ἐφοβεῖτο ὁ πεπειραμένος Χῖος μὴ ἡ μετάνοια εἶνε προσωρινή.

— Καλὰ, Γεώργιε, ἀπεκρίνατο σοβαρῶς, χαίρω ὅτι ἀργὰ τέλος βλέπεις τὸν ἴσον δρόμον καὶ δέχομαι ὅ,τι ζητεῖς. Ἰσα ἴσα ἔχω ἀνάγκην ἀνταποκριτοῦ εἰς τὴν Σύρον-πηγαίνεις ἐσὺ!

Ὁ νέος ἐδίστασεν ἐπὶ μικρὸν ἡ ἰδέα τῆς ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ κόσμου ἀπομακρύνσεως δὲν ἦτο τόσον εὐάρεστος. Ἀλλὰ συναντήσας τοὺς μικροὺς ὀφθαλμούς τοῦ τραπεζίτου, ὁσινες προσηλοῦντο ἐπ' αὐτῷ, εἰρωνικοὶ καὶ δύσπιστοι, ἔσπευσε ν' ἀποκριθῆ:

— Πηγαίνω... πότε;

— Αὐριοῦν πρῶτ' ἴσα ἴσα φεύγει τὸ μ'πρίκι τοῦ Καπετὰν Κυπαρίσση.

— Εὐθὺς κ' ὄλα;

— Τὸ γοργόν καὶ χάριν ἔχει! Πρῶτα πρῶτα νὰ μάθῃς ὅτι ἡ δουλειὰ δὲν σηκώνει χασομερήματα καὶ ἀναβολὰς.

Τὴν ἐπομένην πρωΐαν ὁ Γεώργιος ἐπεβίβασε τοῦ πλοίου φέρων δέσμην συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς διαφόρους ἐν Σύρῳ ἐμπόρους, καὶ σακκίδιον περιέχον ἑκατὸν γερμανικὰ τάλληρα διὰ τὰ ἐξοδα τῆς ἐγκαταστάσεως. Μεταξὺ τῶν ἐπιστολῶν ἦτο καὶ μία πρὸς τὸν Καπετὰν Κω-

σταντῆ, ἡ ἀρίστη πασῶν κατὰ τὴν μετέπειτα κρίσιν τοῦ νέου, ὄχι μόνον διότι ὁ γέρον Ψαριανὸς καὶ περιποιητικώτατος καὶ χρησιμώτατος εἰδείκνυτο, ἀλλὰ καὶ διότι εἶχε τόσον εὐμορφον κόρην.

Τὸ περὶ τῆς Ζωῆς διάφορον τοῦ Γεωργίου ἐρριζοῦτο βαθμηδὸν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ νέος ἔμπορος δὲν ἐξέλαβε τὸ πρᾶγμα ὑπὸ σοβαρὰν ἐποψίν. Ἐτέρπετο ἐν τῇ μετὰ τῆς κόρης συνομιλίᾳ, ἠσθάνετο χαρὰν τινὰ ὁσάν τις προσῆγγιζε τὸ πέτρινον κατώφλιον τοῦ οἴκου αὐτῆς καὶ δυσάρεστόν τι κενὸν ἐν τῇ καρδίᾳ, ὅταν ἤρχετο ἡ ὥρα ν' ἀναχωρήσῃ, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἦτο ἔρωσ. Ἄν εἴλεγε τις πρὸς αὐτὸν ὅτι εἶνε ἐρωτευμένος μὲ τὴν κόρην τοῦ Καπετὰν Κωσταντῆ θὰ ἐγέλα ἐξ ὅλης ψυχῆς διὰ τὴν ἀστείότητα τοῦ πράγματος.

Ἄλλοτε ἐν Ἰταλίᾳ εἶχε δοκιμάσῃ τρίς ἢ τετράκις τί θὰ εἶπῃ ἔρωσ. Ἐν Μιλάνῳ εἶχεν ἀγαπήσῃ τὸ πρῶτον ὠραίαν ἀνθοπόλιδα, ἣτις τῷ ἐστοίχισεν ἀρκετά. Ταύτην διεδέχθη χορεύτρια τοῦ θεάτρου, ἀπορρίψασα τὰς ἐρωτικὰς ἐκδηλώσεις αὐτοῦ χάριν τῶν μορρασμῶν ἐνὸς γελωτοποιοῦ. Καὶ ὁ νέος ἐρωτόληπτος τοσοῦτο προσεβλήθη ἐκ τῆς ἀποτυχίας, ὥστε κατέλιπεν αὐθωρεῖ τὴν πόλιν. Ἡ Βενετία ἐπαρμύθησεν αὐτὸν δι' εὐαλότου χήρας Τοσκανίδος, ὠραίας ὡς αἱ Παναγαίαι τοῦ Τιτιανοῦ, μεθ' ἧς ἐπαιξε ἐν τῷ χαρτοπαιγνίῳ τὰ τελευταῖα φλωρία του. Συνέκρινε λοιπὸν τὰ βίαια ταῦτα αἰσθήματα, ὅφ' ὧν κατὰ καιροὺς εἶχε κλονηθῆ ἡ καρδία του πρὸς τὸ ἥσυχον αὐτὸ αἰσθημα, ὅπερ τῷ ἐνεποίησεν ἡ κόρη, καὶ μὴ εὐρίσκων οὐδὲν τὸ κοινόν, οὐδ' ἤξιον νὰ χαρακτηρίσῃ τοῦτο ὡς ἔρωτα.

Ἄλλως κορεσθεὶς πως ἐν τοῖς πρώτοις βήμασι τοῦ βίου ἐξ ὕλικῆς ἀπολαύσεως ἠσθάνετο οἰκτόν τινα πρὸς αἰσθήματα μὴ βάλλοντα εὐθὺς πρὸς τὸν σκοπὸν, ἀλλὰ πλανώμενα εἰς τοὺς αἰθερίου κόσμου τῆς ἰδανικότητος. Αὐτὰ εἶνε ἄξια ἀνθρώπου ἀπέριου μὴ γνωρίσαντος τὸν κόσμον τὸν πραγματικὸν καὶ πλάττοντος ἴδιον φαντασιώδη καὶ ἀνύπαρκτον. Πρὸς τί τάχα νὰ ἐρωτευθῆ τὴν κόρην τοῦ Καπετὰν Κωσταντῆ; Ἐρωμένην δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ αὐτὴν ἠρυθρία ἐξ ἀισχύνης καὶ μόνον ἐπὶ τῇ ιδέᾳ. — Λοιπὸν; θὰ περιορίζετο εἰς αἰσθηματολογίας ἀξίας μερικίου αὐτὸς ὁ ἄσωτος τῆς Βενετίας; Ἡ μήπως θὰ τὴν ἐνουμφεῖτο; Αὐτὸ ἔλειπε δᾶλ...

Καὶ ἐν τῷ μεταξῷ, ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς ὠχυροῦτο διὰ τῶν συλλογισμῶν αὐτῶν, τὸ πρὸς τὴν Ζωὴν αἰσθημα ἠῤῥεκε κεκρυμμένον, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ἴσως διὰ τοῦ χρόνου ἠδύνατο νὰ καταστῆ ἐπικίνδυνον, ὅπως ὅλα τὰ νοσήματα, ὧν δὲν γίνονται ἐγκαίρως διάγνωσις.

Γ'.

Δὲν εἶνε ἀπορίας ἄξιον ὅτι ἡ Ζωὴ ἐξ ἀρχῆς εὐμηνῶς διατεθεῖσα πρὸς τὸν νέον ἔμπορον προσεϊκνέτο ἔτι μᾶλλον διὰ τῆς συχνῆς συναντήσεως καὶ τῆς βαθμιαίας ἐξοικειώσεως. Ὁ Γεωργίος εἶχε πάντα τὰ προσόντα νέου ἀρεστοῦ εἰς γυναῖκα, ἐξῆσκει δὲ ἰδίᾳ διὰ τοῦ βλέμματός αὐτοῦ, τοῦ γαλανοῦ καὶ ἀπέριως ἠδέος, διὰ τῆς φωνῆς τῆς ὀλίγον συριστικῆς καὶ ὀξείας, ἀκαταμάχητον θέλητρον ἐπὶ τῶν θυγατέρων τῆς Εὐας. Δὲν ἦτο εὐμορφος, κανονικὴ ἢ μορφή του, ἀλλ' εἶχεν ἐκφρασιν ἐν ταῖς ἰσχυραῖς γραμμαδαῖς τῆς κατατομῆς καὶ ταῖς συνεχῶς ἀλλασσόμεναις πτυχῶν τῶν παρειῶν καὶ τοῦ μετώπου, ἐκφρασιν ζωηρότητός τινος ἄμα καὶ ἀπογοητεύσεως, ἀμεριμνησίας καὶ πικρίας ἐνταυτῷ. Αἱ ἰσχυραὶ συγκινήσεις καὶ αἱ ἀγρυπνίαι εἶχον ἀποτυπώσῃ ὑπὸ τὰς κόγχας τῶν ὀφθαλμῶν ἀνεξαλείπτους μελαίνας γραμμάς, αἵτινες προσέθετον περιπάθειάν τινα καὶ αἰσθηματικότητα εἰς τὴν φυσιογνωμίαν.

Ἡ Ζωὴ ἦτο φύσει ἐπιρρηπὴ πρὸς βεβασμούς καὶ ὄνειροπολήσεις, ἐκ δὲ τῶν φιλάτων αὐτῇ ἀναγνωσμάτων ἦτο ὁ Ὀδοιπόρος τοῦ Παναγιώτου Σούτσου. Τὰς ἐρωτικὰς ἐλεγείας τῆς Ραλλοῦς τοσάν τις εἶχεν ἀναγνώσῃ, ὥστε πλείστας περικοπὰς ἀπεμνημόνευσε, τὸ δὲ ὄλον φαντασιώδες δρᾶμα ἐξῆσκησε μεγίστην ἐπὶ τῆς κόρης ἐπίδρασιν. Ἐπλασε καὶ αὐτὴ διὰ τῆς φαντασίας ἰδανικόν τινα τύπον ἀνδρός, Ὀδοιπόρον τινὰ τοῦ βίου, πολυπαθῆ, δυστυχῆ, ὃν καθίστα εὐδαίμονα διὰ τῆς ἰδίας ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως ἐξαγνίζουσα ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας. Ἐν παρὰ τὴν δὲ πρὸς τὸν τύπον τοῦτον πάντες οἱ νέοι τῆς νήσου ἐφαινοντο φυσικῶ τῷ λόγῳ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς βεβασθῶς νεανίδος οὐδὲν πλέον ἢ ἄψυχα ἀνδρείκελλα. Διὰ τοῦτο δ' ἀντέτασεν εἰς τὰ φιλοφρονηματα ἢ τὰς εὐγλώττους αὐτῶν ἐρωτικὰς ἐξομολογήσεις τὴν ἀπάθειαν ἐκείνην καὶ ἀγέρωχον ὑψηλοφροσύνην, δι' ὧν προσεκτῆσατο παρ' αὐτοῖς τὸν τίτλον: φαντασμένη. Μόνος ὁ Γεωργίος δὲν ἀφίστατο πολὺ τοῦ προσφιλοῦς τύπου. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων αὐτοῦ φυσικῶν πλεονεκτημάτων, ἡ ἐν ἀρχῇ τῆς νεότητος ἄτακτος ζωὴ καὶ ἡ μετὰ τοῦτο ἐπελθούσα μεταμέλεια καὶ τροπὴ πρὸς τὴν ἐργασίαν προσέθετον εἰς αὐτὸν δραματικὴν τινα ἀπόχρωσιν. Οἱ λόγοι αὐτοῦ, ζωηροὶ καὶ εὐφρεῖς μὲν, ἀλλὰ δὲν εἶχόν τι τὸ ὑπερέχον καὶ ὑψηλὸν ἐν ταῖς ιδέαις καὶ ἐν τῇ ἐξαγγελίᾳ περιεστρέφοντο εἰς κοινὰ καὶ πραγματικά. Τίς οἶδεν ὅμως ὁποῖοι λόγοι θὰ ἐξήρχοντο τοῦ στόματος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ἰσχυροῦ αἰσθηματος! Οὕτως ἐν ἀπαθείᾳ δὲν ἠδύνατο βεβασίως νὰ ἐμπνευσθῆ καὶ νὰ ἐξαγγείλῃ μονολόγους κατὰ τὸ ὕφος τοῦ Ὀδοιπόρου.

Καὶ κατὰ μικρὸν ὁ ἐκλεκτὸς τῆς φαντασίας καὶ ὁ ὑπὸ τῆς πραγματικότητος πλασθεὶς ἔαυτιζόντο ἐν τῷ λογισμῷ τῆς νεανίδος καὶ ἡ μορφή τοῦ Γεωργίου ἐπλήρου τοὺς βεβασμούς αὐτῆς. Ὁ ἔρωσ δ' αὐτῆς καὶ ὡς πρῶτος ἔρωσ νεαρῆς παρβενικῆς καρδίας καὶ ὡς γεννηθεὶς οὕτω διὰ τῆς μετουσιώσεως ὄνειρων καὶ βεβασμῶν, ἦτο ἐν ἀρχῇ αἰσθημα πλήρες αὐταπαρνησίας, ἀνευ σκοποῦ, ἀνευ ἀξιώσεων.

Ἠγάπα! τοῦτο καὶ μόνον ἤρκει. Ἠξιοῦτο λοιπὸν νὰ αἰσθανθῆ καὶ αὐτὴ τῆς ἀγάπης τὰς συγκινήσεις! Μήπως δὲν τῇ ἐφαινετο γλυκύτερον τῶν ἀνθῶν τὸ ἄρωμα, ὁσάν τις ἀνέπνεεν αὐτὸ ἐν τῷ ἐξώστῃ φέρουσα τὸν λογισμὸν εἰς ἐκεῖνον! Μήπως οἱ ἀστέρες δὲν ἔλαμπον τηλαυγέστεροι κατὰ τὰς νύκτας, καθ' ἃς ἠγρύπνει παρὰ τὸ ἀνοιχτὸν παράθυρον, ἐπὶ τῇ ιδέᾳ ὅτι καὶ ἐκεῖνος ἠγρύπνει ἐπίσης! Μήπως τοῦ Αἰγαίου ἡ αὐρα δὲν προσέπνεε μᾶλλον δροσερὰ ἐπὶ τὰ κλειστὰ αὐτῆς βλέφαρα, πρὸ τῶν ὁποίων κατωπτρίζετο ἐν ἐκστάσει, τὴν ἐργασίαν καταλιπούσα, τὴν μορφήν ἐκεῖνου! Μήπως δὲν ἠσθάνετο ἐπὶ τῇ προσεγγίσει ἐκεῖνου ἠδονικῶς ἄμα καὶ ἀλγεινῶς συνεσφιγμένην τὴν καρδίαν! Μήπως τὰς νύκτας πολλάκις ἀνευ λόγου δὲν ἐξωγούτο τὸ στῆθος αὐτῆς ἐκ στεναγμῶν, δὲν διατέλει ἐν ἀναιτίῳ θλίψει, δὲν κατέβραχε τὸ προσκεφάλαιον διὰ θερμῶν, γλυκυτάτων δακρῶν!

Τί ἐπὶ πλέον ἠδύνατο νὰ ἐπιθυμήσῃ; Ἄνταπόκρυσιν εἰς τὸν ἔρωτα αὐτῆς; Οὐδ' ἐτόλμα κἄν νὰ συλλάβῃ ἐν νῷ τοιαύτην παράτολμον ιδέαν. Τίς; ὁ Γεωργίος ὁ ἐν πλούτῳ τρυφήσας, ὁ ἐν μέσῳ τῶν περικαλλῶν ἰταλίδων βιώσας, θὰ κατεδέχετο ποτε νὰ ῥίψῃ ἐν βλέμμα πρὸς αὐτὴν τὴν πενιχρὰν ἐπαρχιώτιδα; Τόσον ὑψηλὰ ἔθετεν αὐτὸν, ὥστε σχεδὸν θὰ τὸν ἐνόμιζεν ἐκπίπτοντα τῆς ἐκτιμῆσεως, ἧς τὸν ἤξιον, ἂν ἐτόλμα νὰ ἐλπίσῃ ὅτι ἠδύνατο νὰ προσελκύσῃ τὴν ἀγάπην του.

Καὶ τί ἔπραττε χάριν αὐτοῦ ὅπως καταστῆ ἄξια τοιαύτης τιμῆς ἀποδόσεως, ἔστω καὶ ἐξ ὀφειλῆς; Ὅτι τὸν ἠγάπα; Καὶ τίς γυνὴ δὲν θὰ τὸν ἠγάπα; Ἄλλως τὸν ἠγάπα δι' ἐαυτὴν καὶ οὐδὲν ἐκεῖνος ἐκέρδαιεν ἐκ τῆς ἀγάπης ταύτης. Ἴσως μάλιστα, ἂν ἐγνώριζε τὴν ὑπαρξίν της, θὰ δυσνησάσκει ἀπαξίῳ νὰ ἀνταποκριθῆ πρὸς τὸ θρασὺ αὐτὸ αἰσθημα.

Ἡ κόρη ἐν τῇ κλίσει ἣν εἶχε νὰ βλέπῃ τὰ πράγματα ὑπὸ δραματικὴν ἐποψίν, πολλάκις ἐν ταῖς ἀγρυπνίαις αὐτῆς ἐπλαττε φαντασιώδεις τινὰς περιστάσεις, δι' ὧν ἐξεδήλου ἐν ὅλῃ τῇ δυνάμει τὴν πρὸς τὸν Γεωργίον ἀγάπην αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ πάλιν οὐχὶ ἀξιοῦσα νὰ τύχῃ ἀποδόσεως, ἀλλὰ μόνον ν' ἀνγνωρισθῆ ὑπ' ἐκεῖνου ὅτι τὸν ἠγάπα, ὅσον ἄλλη γυνὴ δὲν τὸν ἠγάπησεν, ὅτι ὑπολειπομένη ὡς πρὸς πᾶν ἄλλο,

διὰ τῆς ἀγάπης ὅμως καὶ τῆς ἀφοσιώσεως ἐδικαιοῦτο ν' ἀνέλθῃ μέχρις αὐτοῦ. Καὶ τὸν ἐφαντάσθη πᾶσχοντα ἐκ μεταδοτικῆς νόσου ἐγκαταλειμμένον ὑπὸ πάντων καὶ ἐαυτὴν μόνην παρὰ τὸ πλευρόν του. Τί θὰ ἔλεγε ὅταν ἐν ἀναρρώσει ἀνοίγων τὰ βλέφαρα ἔβλεπεν αὐτὴν ἐκεῖ; Μετὰ πόσης συμπαθείας θὰ ἐσφιγγε τὴν χεῖρα αὐτῆς διὰ τῶν ἰσχνῶν δακτύλων του, πῶς θὰ τῇ προσεμειδίᾳ διὰ τῶν λευκῶν χειλέων!... Ἄλλοτε ἐπλαττεν εἰκόνα, καθ' ἣν ἐκεῖνος προσεβάλλετο ὑπὸ μαχαίρας δολοφόνου. Αὐτὴ παρενέβαλλεν αἴφνης τὸ ἴδιον σῶμα καὶ ἐδέχετο τὴν πληγὴν ἀντ' ἐκεῖνου. Τί θὰ ἔλεγε τότε αὐτός, βλέπων τὴν θυσίαν;...

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ Ζωὴ ἀπέκρυπτεν ἐπιμελῶς τὰ αἰσθήματα καὶ τοὺς συλλογισμοὺς αὐτῆς καὶ ἀπὸ τῶν γονέων ἔτι. Πρὸς τὸν πατέρα οὐδὲ θὰ ἐτόλμα ποτε ν' ἀνακαλύψῃ τί τῇ ἐνέπνεεν ὁ νέος ἔμπορος, περὶ οὗ ἤκουσεν αὐτὸν ἀποφαίνόμενον δυσμενέστατα ἐν ἐπανειλημμέναις περιστάσεσι πρὸς δὲ τὴν μητέρα εἰδείλια, ἐδίσταζε, δὲν ἠσθάνετο ἔτι τὴν ἀνάγκην. Αἱ ἐρωτευμένοι κόραι ῥίπτονται συνήθως εἰς τὸν μητρικὸν κόλπον ἐξομολογοῦμεναι τὰ μυστικά των μόνον ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα καθ' ἣν ἔχουσι χρεῖαν παρκαμυθίας καὶ ἐνθαρρύνσεως. Ἡ νεάνις διετέλει ἔτι ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ ἔρωτος ὑποστάσει, τῇ ἀρίστῃ πασῶν, καθ' ἣν αὐτάρκης οὗτος οὐδενὸς ἐξωθεν ἔχει ἀνάγκην, οὐδὲ τῆς ἐλπίδος ἔτι.

Ἄλλὰ πῶς κατῶρθο νὰ ὑποκρίνηται πλήρη ἀδιαφορίαν καὶ πρὸ τῶν ὀμμάτων αὐτοῦ τοῦ ἀγαπωμένου; Μυστικὴ τις, ἀκατάληπτος δύναμις ἐθωράκιζεν αὐτὴν, ἐφ' ὅσον διέμενε πλησίον ἐκεῖνου. Ἐλησμονεῖτο ἐντελῶς, δὲν εἶχε συναίσθησιν τοῦ ἰδίου ἔρωτος, ἀπέξενουτο διὰ τῆς προσεγγίσεως. Ἐκ τῶν προτέρων ἔτρεμεν ἐκ φόβου μὴ προδοθῆ ἐκάστοτε, ἀλλ' αἴφνης ἐστερεοῦτο ἐν τῇ ἀπαθείᾳ, καθίστατο τόσῳ φύσει ἀδιάφορος, ὥστε δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ ὑποκρίνηται κἄν καὶ νὰ προσέχῃ ἐαυτὴν.

Τίς εἶνε ἡ δύναμις αὕτη τῆς ψυχῆς καὶ πόθεν πηγάζει; Ἄγνωστος, ἀλλ' ὑπάρχει ἐν πάσῃ ψυχῇ ἀγαπῶσα ὡς ἡ νέα κόρη ἠγάπα, καὶ διὰ ταύτης φρουρούμενα τηροῦνται ἐπὶ μακρὸν κρυπτὰ ἐν τῷ ἱερῷ τῆς καρδίας τὰ αἰσθήματα καὶ ἀπὸ τῶν βεβασίων καὶ ἀπ' ἐκεῖνου ἔτι ὅστις τὰ ἐμπνέει.

(Ἔπεται συνέχεια).

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ.

Δὲν εἶνε πάντοτε καλὸν νὰ λέγῃ τις ὅτι ἔχει ἐν τῇ καρδίᾳ, ἀλλὰ πρέπει νὰ προσπαθῆ νὰ μὴ ἔχῃ ἐν τῇ καρδίᾳ του παρὰ μόνον ὅτι δύναται νὰ εἴπῃ.

ΚΡΗΤΗ ΚΑΙ ΚΡΗΤΕΣ

[Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον].

Περιπάτους δημοσίους δὲν ἔχει πολλοὺς ἢ πόλις τῶν Χανίων. Θά ἤρκει ὅμως, διὰ τὸ κάλλος αὐτοῦ καὶ τὸ μῆκος, ὁ πρὸς τὴν Σούδα ἀγών, διὰ κήπων καὶ φυτειῶν, ἀμαξιτὸς δρόμος. Κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ὁδοῦ ταύτης ὑπάρχει δημοσίος κήπος πολλοῦ λόγου ἀξίος διὰ τε τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν διάταξιν αὐτοῦ. Ἐκεῖ γίνεται συνήθως καὶ ὁ γενικὸς τῆς πόλεως περίπατος. Καὶ τοι ὑπάρχει στρατιωτικὴ μουσικὴ ἐν Χανίοις, οὐχ ἥττον δὲν τέρπει, ἀπὸ μακροῦ ἤδη χρόνου, τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως. Περί δυσμᾶς ἡλίου, ὅτε τελεῖται παρὰ τῶν Τούρκων στρατιωτῶν ἡ συνήθης ἡμερησία εὐχὴ ὑπὲρ τοῦ Σουλτάνου, οἱ περὶ τὸ γειτονικὸν φρούριον περιδιαβάζοντες ἀκούουσι τῆς Τουρκικῆς μουσικῆς ἠχοῦσης ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν πέριξ λοφίσκων. Ἐὰν συμπέσῃ νὰ ἦναι Παρασκευή, τότε ἡ μουσικὴ παιανίζει διακρίστερον, αἱ δὲ κορυφαὶ τῶν λόφων καλύπτονται ὑπὸ ὀθωμανίδων κυριῶν, παικιλόχρου μωσαϊκὸν παρυσιαζουσῶν πόρραθεν. Ὁ γυναικεῖος τύπος, ὃν εὐχερῶς βλέπει τις διὰ τοῦ λεπτοτάτου ὕψους αὐτοῦ, τοῦ καλύπτοντος τὸ πρόσωπον, μοι ἐφάνη ἄριστος. Αἱ κυραὶ τῶν μεγιστάνων οἰκουροῦσαι φέρουσιν, ὡς ἔμαθον, ἐνδύματα Εὐρωπαϊκά, καὶ ἐγὼ δ' αὐτὸς εἶδον ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἐν ταῖς ἀμάξαις συζύγους ἐγκρίτων Ὀθωμανῶν ὑπὸ τὴν ἐξωτερικὴν ὀθωμανικὴν καλύπτραν φερούσας ἐπὶ τῆς ἐντελῶς Εὐρωπαϊκᾶς. Προφανῶς ἡ μόδα εἶναι δύναμις ἀκατανίκητος, καθ' ἣς οὐδὲν ἰσχύουσι τὰ δικτυωτὰ καὶ αἱ συνήθειαι τοῦ παρελθόντος.

Ἐκτὸς τοῦ συνήθους πληθυσμοῦ συναντᾶ τις εἰς τὰ πέριξ τῶν Χανίων δύο ἐξαιρετικὰς κατηγορίας ἀνθρώπων: τοὺς Δερβίσας καὶ τοὺς ἐπιχωριάζοντας λεπροὺς. Οἱ πρῶτοι ἀποτελοῦσιν ἴδιον μοναχικὸν τάγμα, ὡς τὸ τῶν καλογέρων παρ' ἡμῖν. Εἰς διαφόρους ἀνήκοντες αἱρέσεις ἀσκοῦσι κατὰ ἴδιους κανόνας καὶ καθεστῶτα τὰ θρησκευτικὰ αὐτῶν καθήκοντα. Πλεῖστον εἰς μίαν προσευχὴν τῶν ἀνεχώρησα δὲ κατὰ πληκτος ἐπὶ ταῖς ἰδιοτρόποις ιδέαις, ἃς δύναται νὰ συλλάβῃ καὶ νὰ ἐφαρμόσῃ ὁ ἀνθρώπος ὡς πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν λατρείαν τοῦ Ὑπερτάτου Ὄντος. Οἱ Δερβίσαι οὐς εἶδον ἀνήκουσιν εἰς τάγμα οὐτινος τὸ ὄνομα μὲ διαφεύγει ἤδη, χαρακτηρίζονται δὲ διὰ τῶν κραυγῶν μεθ' ὧν ἄρχονται, καὶ τῶν βραχῶν βόγγων εἰς οὐς καταλήγουσι. Ὁ τρόπος, καθ' ὃν προσεύχονται, προξενεῖ φρίκην. Ἰστανταὶ κυκλικῶς καὶ χειροκρατούμενοι ἢ τελετὴ λαμβάνει χώραν τὴν νύκτα, καὶ ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῶν λυχνιῶν φαίνεται ἀπαισιω-

τέρα. Ἰστάμενοι ὄρθιοι ἄρχονται κλίνοντες πρὸς τὴν γῆν τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ στῆθος, ἐνῶ ἄρθρουσιν ἀσθενῆ, τὸ κατ' ἀρχάς, φωνὴν, σύμφωνον πρὸς τὴν κλίσιν καὶ τὴν ἔγερσιν τοῦ σώματος. Μικρὸν κατὰ μικρὸν αἱ φωναὶ ἐπιτείνονται, καὶ αἱ κλίσεις τοῦ σώματος ἀποβαίνουν βιαιότεραι. Καθόσον τὸ αἷμα ἀνέρχεται εἰς τὸν ἐγκέφαλον, καὶ ἐπιτείνεται ἡ ἰδέα τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς εἰς Αὐτὸν προσφερομένης λατρείας οἱ προσευχόμενοι ἐξαγριούνται: τῶν ὀμμάτων τῶν οἱ βολβοὶ στρέφονται ἐντὸς τῶν κογχῶν, ὠρύονται, καὶ ὅταν ἡ μανία τῶν κορυφῶν πύπτουσιν ἀναίσθητοι ἀφρίζοντες καὶ σπαίροντες κατὰ γῆς. Τότε ἐλάτρουσαν καταλλήλως τὸν Θεὸν, εὐχαριστημένοι δὲ ἐγείρονται, μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινός, ἔτοιμοι ν' ἀρχίσωσιν ἐκ νέου. Ἠπιώτεροι εἰσὶν οἱ ἄλλοι Δερβίσαι, οἱ ἐν κυκλικῇ, οὐχὶ ἀμικτῷ χάριτος τινός, ὀρχήσει ἐκπληροῦντες τὰ τῆς λατρείας τῶν. Στρέφονται περὶ τὰς πτέρνας αὐτῶν, τὸ δὲ κολποῦμενον πολύπτυχον φέρεμά τῶν ὑψοῦται ὑπὸ τῆς στροφῆς καὶ τοῦ ἀνέμου ὠθούμενον, καὶ διαγράφει κύκλον διηνεκῶς στρεφόμενον περὶ τὸ σῶμα τοῦ ὄρχουμένου. Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ προσεύχονται ὑπὸ τοὺς ἤχους μικρᾶς μουσικῆς, ἐξ ἀνατολικῶν ὀργάνων ἀποτελουμένης, καὶ ἡτις δὲν στερεῖται χάριτος τινός, πάθους, καὶ ἀρμονίας. Οἱ Δερβίσαι ἀμφοτέρων τῶν ταγμάτων λέγονται φιλοξενώτατοι, ὡς δὲ μοι εἶπον ὑποδέχονται, κατὰ περιστάσεις, μετὰ μεγάλης προθυμίας τοὺς ξένους καὶ ἀλλοθρήσκους, ἐνίοτε δὲ προσφέρουσιν αὐτοῖς καὶ γλυκύσματα.

Οἱ λεπροὶ οἰκοῦσιν εἰς ἴδιον παρὰ τὰ τείχη τῆς πόλεως προάστειον Βαρουσί καλούμενον. Ἀπομονωθέντες ἀπὸ τῆς λοιπῆς κοινωνίας ἀνεξήτησαν καὶ ἀνεῦρον τῆς κοινωνίας τὰ εὐεργετήματα, καὶ ἴσως τὰς πικρίας, ἐν τῇ ἀποκλειστικῇ πρὸς ἀλλήλους ἐπιμιξίᾳ. Ἀποτελοῦσιν οὕτω μικροσκοπικὸν κόσμον, στενῶς ἀποκεκλεισμένον ἀπὸ τοῦ λοιποῦ, περὶ ἐαυτοὺς στρεφόμενον καὶ δρῶντα ἀποκλειστικῶς. Βιοῦσιν εἰς καλύβας καὶ οἰκίσκους συμφορούμενοι ἀναμιξῇ ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ, καὶ συνάπτουσι γάμους πρὸς ἀλλήλους, ἐνῶ δὲν ἀγνοοῦσιν ὁποῖαν ἀγωνίαν καὶ ὁποῖον μαρτύριον παρασκευάζουσιν εἰς τὰ τέκνα τῶν. Ἀδυνατῶ νὰ ἐννοήσω πῶς δὲν ἐπεμβαίνει ἡ ἀρχὴ, ὅπως προλάβῃ τὴν διὰ τοῦ γάμου διάδοσιν τοῦ μολύσματος, καὶ πῶς ἡ Ἐκκλησία ἐκδίδει ἄδειαν γάμου, ἐὰν πράγματι ἐκδίδῃ, ἐλλογοῦσα δεσμὸν ἐν ἐαυτῷ φέροντα προκαταβολικῶς τῆς κατάρτας τὴν σφραγίδα. Μετ' ἐκπλήξεως ἔμαθον, ὅτι ἄνδρες ὑγιεῖς, ἡσθάνθησαν συμπαθείας καὶ κλίσιν ἀκατανίκητον πρὸς γυναῖκας λεπρᾶς, μεθ' ὧν καὶ συνεβίωσαν ἐπὶ χρόνους μακροὺς χωρὶς τὸ παράπαν νὰ μολυνθῶσιν ἐκ τῆς ἐπιμιξίας. Ἡ θέα τῶν λεπρῶν καὶ τοῦ προαστείου τῶν πληροῦ φρίκης καὶ θλίψεως τὴν ψυχὴν. Κάθηνται

παρὰ τὰς θύρας τῶν καλυβῶν τῶν, θεώμενοι μελαγχολικῶς τοὺς ἐκ τῆς κοινωνίας ἐρχομένους καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν ἐπιστρέφοντας. Τὸ ἐρυθρὸν πρόσωπόν των εἶναι πλήρες οἰδημάτων καὶ φλυκταινῶν. Ὑπὸ τῆς πείνης κατατρυχόμενοι τείνουσι χεῖρα ἐπαίτιδα πρὸς τὸν διαβάτην, καὶ συναίσθησιν τοῦ μιάσματος αὐτῶν ἔχοντες προσέχουσι μῆτοι προσπελάσασιν τὸν ξένον. Ἐνίοτε, ἀλλὰ λίαν σπανίως, οἱ σχετικῶς ὑγιέστεροι ἐπαιτοῦσιν εἰς τὰς ἐξω τῆς πόλεως ὁδοὺς, ὅπῃθεν τάχιστα ἀπομακρύνονται. Τὸ φοβερὸν τῆς λέπρας πάθος λυμαίνεται ἱκανὰ τῆς Κρήτης χωρία. Ἄνευ κυβερνητικῆς ἀρωγῆς, καὶ εἰς μόνην τὴν ἰδιωτικὴν φιλανθρωπίαν ἐλπίζοντες ὑφίστανται οἱ δυστυχεῖστατοι οὗτοι ἀπόκληροι τοῦ κόσμου, πρὸς τοῖς μεγάλαις δεινοῖς τοῦ πάθους καὶ τῆς ἀπομονώσεως, καὶ τῶν στερήσεων τὰς πικρίας, ὡσεὶ ἂν τῆς ἀσθενείας τῶν αἰ ἀλγηδόνες ἔχρηζον συμπληρώματός τινος ἀναζητηθέντος καὶ ἀνευρεθέντος εἰς τὴν ἀπόλυτον ἐνδειαν ὑφ' ἧς μαστίζονται. Εἶδον γραῖαν λεπρὰν ἧς ἡ εἰκὼν μὲ συνέτριψε. Βαδίζουσα ἐντὸς τοῦ ἀτειχίστου ἐκείνου λοιμοκαθαρητηρίου, ἔτρεμεν ἐκ τοῦ γήρατος, καὶ ἀβοήθητος ἐκινδύνευεν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ πέσῃ κατὰ γῆς. Ἡ λέπρα εἶχε καταφάγει τὰ σαρκώδη μέρη τῆς κεφαλῆς τῆς, ἀντὶ δὲ προσώπου ἐνεφανίζετο ἄμορφον τεμάχιον σαρκὸς σεσηπυίας, πελιδνῆς καὶ ἰοχρόου. Τὴν φρικωδέστεραν ὅμως ἐντύπωσιν ἀπετέλουν αἱ ὑπὸ τὸ μέτωπον δύο ὀπαὶ, ἐνθα ἔστιλθον ποτὲ οἱ ὀφθαλμοί. Δυσκόλως ἠδύνατό τις νὰ θεωρήσῃ εἰκόνα τελειότεραν τῆς ἀνθρωπίνης δυστυχίας. Ἦτο τυφλὴ, λεπρὰ, ἀποκεκλεισμένη τῆς κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων, ἐπένετο, ἦτο γραῖα καὶ ἀσθενής. Εἶθε ἡ ἀληθὴς εἰκὼν τῆς ἀτυχοῦς ταύτης νὰ παραμυθίσῃ τοὺς ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀλγούντας καὶ παραπονομένους κατὰ τῆς τύχης των.

Ὁ διατρέχων τὰς ὁδοὺς τῶν Χανίων βλέπει, ἐντὸς οἰκῶν πολλάκις, καὶ παρὰ τοὺς δρόμους, ξύλινα κιβώτια ἐπιμήκη ἐν σχήματι φορεῖων νεκρικῶν, ἄνωθεν τῶν ὁποίων κυματίζει σημαία ἐρυθρά. Κατωτέρω τῶν περιέργων τούτων θηκῶν φαίνονται στρόφιον Τουρκικόν, γράμματα καὶ κανδήλα ἀνημμένη. Εἶναι τάφοι κρυπτόντες εἰς τὰ σπλάγγνα τῶν Ὀθωμανοῦς, «Ἐβλιγιάδες» καλούμενους μετὰ γενικὸν ὄνομα σημαῖνον ὄσιους, ἐναρέτους, θεοπνεύστους καὶ εἰ τι παραπλήσιον. Ὁ Ὀθωμανικὸς λαὸς τιμᾷ ἰδιαίτερος τὰ μνήματα ταῦτα, καὶ τρέφει πίστιν, σχεδὸν τυφλήν, εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὰ κοιμωμένους. Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Σούδας ὑπάρχει τεκές τις τοῦ «Μπάρμπου» καλούμενος. Ὁ Μπάρμπος οὗτος, θανὼν πρὸ ἱκανοῦ χρόνου, ἀνεκρηύθη «Ἐβλιγιάς» λόγῳ τῶν φόνων οὓς διέπραξε κατὰ τῶν Χριστιανῶν. Τούρκος Δερβίσης, ῥωμαλέος ὡς ταῦρος, μονάζει

ἤδη ἐντὸς τοῦ Τεκὲ τοῦ Μπάρμπου. Ἀφηγοῦνται περίεργα περὶ τοῦ ἀξιολόγου τούτου ἀνδρός, ὅστις πιθανώτατα, μετὰ τὸν θάνατόν του, θ' ἀνακρηυθῇ ἐπίσης Ἐβλιγιάς. Ἐν τῶν μᾶλλον περιεργότερων ἐπεισοδίων τοῦ ὄσιου βίου του εἶναι, ὅτι εἶχε πείσει τὰς Ὀθωμανίδας ὅτι κατέχει ἀλάθαστα κατὰ τῆς στεριώσεως φάρμακα. Αἱ εὐπίστοι γυναῖκες, ἀκουσίως εἴτε ἰκουσίως, ἐπίστευσαν προθύμως εἰς τὰς ἐπαγγελίας τοῦ Δερβίσου, ὅστις ἐκάστην νύκτα ἔβλεπε πληρούμενον τὸν τεκέν αὐτοῦ ὑπὸ πλήθους Ὀθωμανίδων. Ἐν τῇ σιωπῇ καὶ τῇ ἀσφαλείᾳ τῆς νυκτός ὁ Δερβίσης ἐπετέλει τὰς ἱεροπραξίας αὐτοῦ, φαίνεται δὲ ὅτι τὰ φάρμακά του ἦσαν ἠρωϊκὰ ἀληθῶς, καθόσον πολλὰι γυναῖκες, στείραι τέως νομιζόμεναι, καὶ εἰς τὰς εὐχὰς τοῦ Δερβίσου ὑποβλήθεισαι, ἀπέβησαν γόνιμοι. Ἡ φήμη τοῦ ἀγίου ἀνδρός ηὐξανε, καὶ ἡσμέραι πυκνότεραι συνέρρεον αἱ προσκυνήτριαι. Τοῦτο δυσηρέστησε τοὺς συζύγους, ἐφ' ᾧ καὶ νύκτα τινὰ διπλαῖ σφαῖραι πυροβόλου ὄπλου ἐπληξαν κατὰ στῆθος τὸν Δερβίσην, κληθέντα ἐξω τοῦ τεκέ, καὶ νομίσαντα ἴσως ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ἀναγνώσῃ τοὺς ἀλαθαστοὺς ἐξορκισμοὺς του. Ἐκτοτε ἐμετριάσθη ὁ πρὸς τὴν ἀγαθοποιῶν ζῆλος του, ὁ δὲ Δερβίσης, ὀργισθεὶς ἴσως διὰ τοιαύτην ἀγνωμοσύνην, δὲν φαίνεται πρόθυμος νὰ παρέχῃ, δημοσίᾳ τοῦλάχιστον, τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ συντρέχων εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ δεικναιολογημένου αἰσθήματος τῆς μητρότητος.

Τὰ πέριξ τῶν Χανίων, λόγῳ φυσικῆς ωραιότητος, ἀποτελοῦσιν εὐαρεστότατον τόπον διαμονῆς. Ἐπὶ τῆς πεδιάδος, καὶ κατὰ μῆκος τῶν προπόδων τῶν λόφων, ἐν μέσῳ φυτείας καὶ βλαστήσεως πλουσιωτάτης, ἀπλοῦνται κομψαὶ ἀγροικίαι καὶ κῶμαι περιρρυτοὶ, ἀληθεῖς παράδεισοι τέρψεως καὶ ἀναψυχῆς. Μία τῶν ἀρίστων θέσεων τῆς Χανιωτικῆς περιοχῆς εἶναι ἀναντιρρήτως τὰ «Μπουτσουνάρια». Ἀπέχουσιν ὦραν μάλιστα τῶν Χανίων, καὶ κείνται ἐπὶ τοποθεσίας ἀπαρμιλλοῦ, ἣν κατέστησαν ἱστορικὴν ἡ ἐκεῖσε περιοδικὴ ἐνοπλος συνάθροισις τῶν ὀπλαρχηγῶν καὶ αἱ ἀποχωρήσεις τῆς Κρητικῆς Συνελεύσεως, αἱ συνήθως προηγούμεναι πάσης ἐπαναστάσεως. Τὰ Μπουτσουνάρια εἶναι ἡ Πυλὴ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ὁ Ἀβεντίνος λόφος τῆς Ρώμης. Ἐκεῖ ἐκυοφορήθησαν θύελλα ἐξεγέρσεων, ἐχαλκεύθησαν κεραυνοί, καὶ ἤστραψαν πολέμου ἀστραπαί. Ὅσακις ἡ Πύλη ἀρνεῖται νὰ ἐπακούσῃ εἰς τὰ αἰτήματα τῆς Κρητικῆς Συνελεύσεως, οἱ Χριστιανοὶ πληρεξούσιοι ἀποχωροῦσιν εἰς Μπουτσουνάρια, συνεδριάζοντες ἐκεῖ ὑπὸ τὴν σκιὰν πλατάνου καὶ τὸν κελαρυσμὸν τῆς γειτονοῦς πηγῆς. Εἰς τοὺς πέριξ λόφους ἀνάπτουσι τὴν νύκτα πυρὰς συνθηματικὰς δι' ὧν εἰδοποιοῦσι τοὺς κατοίκους τῶν γειτόνων ἐπαρχιῶν. Τὴν ἐ-

πομένην νύκτα πληθὺς ἐνόπλων Χριστιανῶν στρατοπεδεύει εἰς Μπουτσουνάρια. Εἰδοποιηθέντες οἱ κάτοικοι δι' ἐκτάκτων πεζοδρόμων, καὶ διὰ τῶν νυκτερικῶν σημείων ὅτι ἡ Συνέλευσις μετέφερον εἰς Μπουτσουνάρια τὸ κέντρον τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, ἀθροίζονται, ὑπὸ τὴν πρόσκλησιν τῶν δημογερόντων καὶ τῶν ἡγῶν τοῦ κώδωνος τῆς ἐκκλησίας, εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς κώμης ἢ τοῦ χωρίου. Ἐκεῖ ἀνακοινοῦνται αὐτοῖς τὰ τρέχοντα καὶ αἱ διαταγαὶ τῶν πληρεξουσίων, αἵτινες εἶναι νόμος ἱερός καὶ ἀπαράβατος διὰ πάντα Κρήτα. Μετὰ μικρὰν συζήτησιν καθορίζεται προχειρῶς τὸ ποσὸν τῶν ἐνόπλων, οἵτινες θὰ σταλῶσιν εἰς Μπουτσουνάρια, ἐκφωνοῦνται τὰ ὀνόματα τῶν ὀπλιτῶν, καὶ μετὰ δέκα λεπτὰ λιγυρότατοι καὶ ἀνδρειότατοι πολεμισταί, καὶ μετὰ τὸ Σασεπὼ ἐπ' ὧμου, μετὰ πλήρη τὴν φυσιογνωσίαν, τὴν πῆραν ἄρτου καὶ τυροῦ, μετὰ τὴν Κρητικὴν μάχαιραν ἐπὶ τῆς ζώνης, ἀποχαιρετῶσιν εὐθύμως τὰς οικογενεῖας καὶ τοὺς φίλους σπεύδοντες εἰς Μπουτσουνάρια ὅπως λάθωσι τῆς Συνελεύσεως τὰς διαταγὰς. Ἡμέρα χαρᾶς διὰ τοὺς Κρήτας ἀνεξαίρετως εἶναι ἡ οἰωνοζομένη ἐγγὺς τὴν ἐπανάστασιν. Μεθύσκουσι προκαταβολῆς ὡς ἐξ ἐνθουσιασμοῦ, καὶ ἡ ἀνυπομονή τῶν νὰ κτυπήσωσι τοὺς Τούρκους ἀποβαίνει αὐτόχρημα ἀχαλίνωτος. Ἐὰν αἱ μεταξὺ Συνελεύσεως καὶ Πύλης ἐκκρεμῆς ὑποθέσεις λήξωσιν εὐαρέστως διὰ τοὺς Χριστιανούς, τὸ στρατόπεδον διαλύεται, καὶ οἱ ἐνοπλοὶ, ἀναρτῶντες προσωρινῶς τὸ ὄπλον, ἀναλαμβάνουσι τὴν δίκειλλαν. Ἐὰν οὐχί, τὰ ἐνοπλα σώματα, καταλλήλως διδασκόμενα καὶ διατασσόμενα, ἀναχωροῦσιν αὐτοστιγμῆ εἰς τὰς ἰδίας ἐπαρχίας ἢ συνεννόησις ἔχει ἤδη ἐπιτευχθῆ, διὰ τῶν ἐν Μπουτσουνάρια ὀπλαρχηγῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχηγῶν, τὸ κέντρον κατηρτίσθη, οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν σημαίνουσι, ἱερεῖς καὶ δημογεροντες κηρύσσουσιν ἐνθουσιῶντες τὴν ἐπανάστασιν, τρέχουσιν ἐνοπλοὶ οἱ Χριστιανοί, πράξεις βίας λαμβάνουσι χώραν, οἱ δὲ ἐντρομοὶ Τούρκοι τῆς πεδιάδος σπεύδουσι νὰ σωθῶσιν εἰς τὰς πόλεις ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Τουρκικῶν τηλεβόλων. Ἡ ἐπανάστασις ἐξεργάγη.

Ἡ τοποθεσία τῶν Μπουτσουναρίων εἶναι γεωγεωγραφικῆς. Γαλανὴ καὶ σπινθηροβόλος ἐκτείνεται ἢ θάλασσα πρὸς βορρᾶν. Ἡ πόλις τῶν Χαλκίων ἐκτυλίσσεται, ὡς κύλινδρος λευκός, παρὰ τὴν ἀκτὴν, μεταξὺ δὲ ταύτης καὶ τῶν λόφων τῶν Μπουτσουναρίων μεσολαβεῖ θελκτικώτατον πεδῖον ὑπὸ ἐλαίων, ἀμπελώνων, καὶ κήπων κατεσπαρμένον. Ὡς γλυκὺ προανάκρουσμα ἐλευθερίας ἀκούεται, ἀπὸ τῆς πλησίον πηγῆς, ὁ ἀρμονικός κελαρυσμὸς τοῦ βέοντος ὕδατος, καὶ ὁ ψιθυρὸς τῶν φύλλων τῆς πλατάνου τὰς βίβλας τῆς ὁδοῦ, μετὰ τῶν ὑδάτων τῆς πηγῆς, κα-

τέβρεξε καὶ ἐξέθρεψε τὸ ἄφθονον αἷμα τῶν σφαγγέντων Χριστιανῶν. Ἐγγὺς σώζεται ἐτι εἰρεπῶν τείχος Ἐνετικῶν, καὶ ὁ τὴν πλατάνον θεωρῶν καὶ εἰς τὸ τεῖχος ἀτενίζων ἀκολουθῶς συνάπτει διττὴν ἐποχὴν δουλείας ἐξίσου αἰμοσταγοῦς καὶ βαρείας διὰ τοὺς Κρήτας. Ἐπὶ τῶν δεσποζουσῶν τοῦ λόφου κορυφῶν φαίνονται τὰ εἰρεπῶν τῶν πύργων οὗς ἤγειραν οἱ Τούρκοι, μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1866, ὅπως, διὰ τῆς συνεχοῦς καθ' ἅπασαν τὴν νῆσον πολεμικῆς ζώνης τῶν μικρῶν τούτων φρουρίων, κρατῶσιν εἰς ὑποταγὴν τοὺς Κρήτας. Ὀλίγον χρόνον μετὰ τὴν ἔγερσιν τῶν πολεμικῶν τούτων πύργων οἱ νησιῶται ἐπυροπόλησαν αὐτούς, καὶ ἤδη, μελανοὺς ὑπὸ τῆς πυρκαϊᾶς, θεωρεῖ τις καὶ οἰκτερεῖ τοὺς ἀχρήστους καὶ ἀκατοικήτους σκελετοὺς τῶν. Διὰ τὴν ὑποτάξιν τῆς Κρήτης πρέπει νὰ ὑποδουλώσῃ τὸ φρόνημα καὶ τὴν καρδίαν τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ. Ὅστις νομίζει ὅτι εἶναι πρὸς τοῦτο ἰκανός, ἄς λάβῃ τὸν κόπον νὰ δοκιμάσῃ. . . .

Παρὰ τὸ ἐπίπεδον τῆς θέσεως ἐνθα ἵσταται συνεδριάζουσα ἡ Κρητικὴ Συνέλευσις ὑπάρχει μικρὸν φυσικὸν σπήλαιον, ἀπὸ τῶν σπλάγγων τοῦ ὁποῦ πηγάζει διαυγέστατον καὶ δροσερώτατον ὕδωρ, μετὰ θερμῶν κρημιζόμενον εἰς τὸ βραχῶδες εἶδος τοῦ σπηλαίου. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχη τις ὀλίγον θερμὴν τὴν φαντασίαν ὅπως, εἰσερχόμενος ἐντὸς τοῦ μικροῦ ἄντρου, τὴν πτώσιν τοῦ ὕδατος θεωρῶν, καὶ τοῦ νάματος ἀκούων τὸν παφλασμὸν ὑπολάβῃ ὅτι εἰσέρχεται εἰς ἱερὸν νύμφης ἢ θεότητος ὠραίας καὶ δροσερᾶς, ὅπως καὶ ὁ τόπος ἐνθα διατρίβει. Ἐνίοτε μάλιστα δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ θεωρήσῃ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς φαντασίας τῆς νύμφης τῆς πηγῆς ἀγρυπνοῦσαν παρὰ τὸν ὕγρον καὶ κρυστάλλινον ἐκεῖνον ὄγκον. Θελκτικὴ γυνὴ ἀναψύχεται ἐκεῖ δροσιζοῦσα τὴν ὠραίαν κεφαλὴν τῆς. Συνεχῶς ἡ πηγὴ τῶν Μπουτσουναρίων ἐθεώρησε τοιαύτας νύμφας, ζώσας καὶ ὑπαρκτάς, αἵτινες, ἐν εὐθύμῳ φιλικῇ συνοδίᾳ, ἐπεσκεψθήσαν τὰς ἱστορικὰς θέσεις, καὶ διὰ τῆς φλογὸς ἀπαραμύλων ὀφθαλμῶν ἠπειλήσαν καὶ ἐπέφερον ἐπανάστασις, καὶ ἠνάψαν πυρὰς καθ' ὧν οὐδὲν ἴσχυε ἅπαν τὸ ψυχρὸν καὶ ἄφθονον ρεῦμα τῆς πηγῆς.

Ἐπερᾶνω, πρὸς τὸ ὑψηλότερον μέρος τοῦ ὄρους καὶ τῆς πηγῆς τῶν Μπουτσουναρίων, ὑπάρχει μικρὸν σπήλαιον ἀφ' οὗ, ὡς ἀπὸ σκοπιᾶς, θαυμάζει τις ἀπληστότερον τὸν περίεξ ὄριζοντα. Κάτωθεν τοῦ ὄρους ἀναπτύσσεται ἡ σμαράγδινος πεδιάς τῆς κακίσεως σιζομένη ὑπὸ οἰκῶν λευκῶν. Ἀκακία φύεται ἢ χλόη, σκέπουσα χαριέντως τὸ εἶδος, καὶ περιβάλλουσα τῶν δένδρων τοὺς κορμούς. Πρὸς τὸν ἀτελεῦτητον ὄριζοντα ἀτελεῦτητον ἐπίσης ἐκτείνεται τὸ γλαυκὸν πέλαγος. Αἱ πολυσχιδεῖς γλώσσαι τῆς ξη-

ρᾶς, εἰσχωροῦσαι ὅτε μὲν ὑψηλαὶ καὶ ἀπότομοι, ὅτε δὲ λείαι καὶ ἁμαλῶς ταπεινούμεναι πρὸς τὰ σπλάγγνα τοῦ Πόντου, ἀποτελοῦσιν ἀκρωτήρια ἰδιοτροπώτατα τὸ τε σχῆμα καὶ τὴν μορφήν. Ὁ γυμνὸς κῶνος τοῦ Ἀκρωτηρίου φαίνεται πρὸς ἀνατολάς, καὶ τὰ ὠραία βουνὰ τῆς Κισσάμου ἐκτείνονται πρὸς τὴν Δύσιν, ἐνῶ βουνοί, λόφοι, λοφίσκοι, καὶ κοιλάδες χλοεραὶ καὶ διανθεῖς, ἐκτυλισσόμεναι μετὰ κομψῆς φιλαρσεκείας, καλλύνουσι τὰς γεωγεωγραφικὰς μεταξὺ Κυθωνίας καὶ τῶν γειτόνων ἐπαρχιῶν ἐκτάσεις. Τὰ Λευκὰ ὄρη ὑψοῦνται εἰς τὸ βάθος ὡς βᾶσις τοῦ ὠραίου σκηνογραφήματος. Ἀπὸ τῆς δυσπροσπελάστου κορυφῆς τῶν ἀκούεται ἐνίοτε κρότος πυροβόλου, ἡγῶν ὡς εἰδοποιήσαι ἀγρύπνου ἐπιτηρήσεως. Εἶναι Χριστιανὸς βοσκὸς δοκιμάσας ἐκεῖ που τὴν εὐθυβολίαν τοῦ ὄπλου του. Βλέπων τὴν σφαῖραν πλῆξασαν τὸ κέντρον, θλίβεται διότι ἐχάθη ματαίως μίαν βολήν, δυναμένη πατριωτικώτερον νὰ χρησιμοποιηθῆ. . .

Ὅτε κατέλιπον τὰ Μπουτσουνάρια ἦτο ἡ ὥρα καθ' ἣν ἡ κλινάσα ἡμέρα παρεχώρει τὴν θέσιν αὐτῆς εἰς τὴν βραδείως ἐπερχομένην ἐσπέραν. Ἡ ἀτμοσφαῖρα εὐωδιάζει ἀπὸ τῶν ἀρωμάτων τῶν ἀνθέων τῆς λεμονίας καὶ τῆς πορτοκαλίας. Μεθύσκουσιν αἱ αἰσθήσεις, καὶ τὸν βίαιον πυρετὸν τοῦ αἵματος καὶ τῆς φαντασίας δὲν ἴσχυει νὰ πρᾶξῃ ἢ ἡρεμῶς ἐσπερινῆ αὔρα, ἢ χαλαρῶς ἀρξαμένη νὰ πνέῃ διὰ τῶν φύλλων καὶ τῶν ἀνθοσκεπῶν κλάδων. Πάλιν δεινὴ τοῦ ἀρρενωποῦ αἰσθήματος, ὅπερ ἐπένευσαν τὰ Μπουτσουνάρια, καὶ τῆς ἠδυπαθείας ἦν σκορπίζει καὶ ὑποκαίει ἡ περίεξ σκηνή, τελεῖται τότε ἐντὸς τῆς καρδίας. Κῆποι καὶ μέγαρα Τούρκων μεγιστάνων, ἔρημα ἤδη, ὑψοῦνται ἐνθεν κακίθεν τῆς ὁδοῦ. Ἡ γόησσα φαντασία καλλύνει πλειότερον τὰς περίεξ σκηνάς, καὶ χέουσα ἔλαιον, συνδαυλίζει τὸ ἀδυσώπητον πῦρ. Ἡδυπαθῶς χλιαρὰ εἶναι ἡ ἀτμοσφαῖρα· εὐσμος εἶναι ἡ αὔρα, καὶ μέθη αἰσθήσεων καταλαμβάνει ὑπόυλως τὴν ψυχὴν. Εἰς ἔρωτος συνεντεύξεις φαίνονται ἐπιτήδειοι οἱ τόποι ἐκεῖνοι. Νοῦς καὶ καρδία ἐξάπτεται ἐκ τῆς σκηνῆς, καὶ ὑπὸ τῶν ἐντυπώσεων τὴν φλεγμονὴν νομίζει τις ὅτι βλέπει συρόμενον τὸ δικτυωτόν, καὶ μαύρους Σουλτάνους ὀφθαλμούς, φωτίζοντας διὰ χάνου λάμψεως καὶ ἠδυπαθοῦς ἀπόνετρον κρόσκι. Ἡ φρεναπάτη βασανίζει καὶ θέλγει τὸν ξένον, ὅστις, μετὰ τὴν κεφαλὴν πλήρη Ἀνατολικῶν ἐντυπώσεων, διέρχεται εἰς τὴν ἐπικίνδυνον, διὰ τὴν καρδίαν, ὥραν ἐκείνην, πρὸ τῶν πυλῶν οἰκῶν Ὀθωμανικῶν, καὶ θεωρεῖ διὰ τῶν δένδρων τὰ μέγαρα ὅπου σπαργώσης καλλονῆς γυναῖκες κατόκησαν ποτέ. Ἡ προδοσία ὅμως τῶν αἰσθήσεων ἐλάχιστον διήρκεσε. Ὁρμητικὴ ἠγέρθη ἢ ἀρετὴ εἰς τὰ στήθη τοῦ ἀνδρός, τὸ φρόνημα ἐν

πτήσει γοργῆ, ὑψώθη μετέωρον, καὶ ὁ ἀπὸ τῆς στιγμιαίας μέθης ἀνακύψας ἀποσειεῖ, αἰδοῦμενος, τὴν φιληθονίαν τῶν αἰσθήσεων, καὶ ἀνακτῶν τὸ σθένος τῆς ψυχῆς προσφρονεῖ τὰ ἐπαναστατικὰ Μπουτσουνάρια, καθ' ἣν ὥραν τὸ ἐπελθὸν σκότος ἀπέκρυψεν ἐντελῶς τὴν θεῖαν τῆς ἱστορικῆς καὶ ἡρωικῆς θέσεως.

(Ἔπεται συνέχεια).

ΣΗΜΕΙΟΝ ΠΑΓΑΝΕΑΗΣ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ

(Ἀιτήγημα ῥωσικόν).

Ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ὁ Ζέμεν εἶχε μάθει νὰ κατασκευάζῃ φλογέρας ἀπὸ κλώνας ἰτέας. Ἀφῆρει τὸν φλοῖον, ἐκοίλιεν τὸ ξύλον, ἤνοιγεν ὅπως ὅπου ἐχρειάζετο, ἔκοπτε τὴν ἄκραν, καὶ ἡ φλογέρα ἦτο ἐτοίμη, τὸσον ἐπιτηδείως, τὸσον τεχνικῶς κατασκευασμένη, ὥστε ἠδύνατό τις δι' αὐτῆς ν' αὐλήσῃ ὅλους τοὺς γνωστούς ἤχους. Ὁ Ζέμεν ἀφοῦ ἐγήρασεν ἐγένετο φύλαξ τοῦ σιδηροδρόμου. Κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του κατασκεύαζεν ἀκόμη φλογέρας, τὰς ὁποίας ἐπώλει εἰς τὴν πλησίον πόλιν διὰ τινος φίλου του, ὁδηγοῦ τῆς ἀμαξοστοιχίας. Ἐκέρδιζε καὶ μέχρι δύο καπικίων δι' ἐκάστην φλογέραν.

Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἐπιθεώρησιν, εἶπεν εἰς τὴν σύζυγόν του νὰ προσέξῃ κατὰ τὴν διάβασιν τῆς ἀμαξοστοιχίας τῆς ἑκτῆς ὥρας. Ἐπειτα ἔλκε τὴν μάχαιράν του καὶ μετέβη νὰ κόψῃ κλώνας. Ἐπορεύθη πρὸς τὸ δάσος. Ἡ ὁδὸς ἐσχημάτιζε καμπὴν κατῆλθε τὴν κλιτὴν καὶ εἰσέδυσεν εἰς τὸν σύνδενδρον χώρον. Ἡμίσειαν ὥραν μακρὰν τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς ὑπῆρχε μικρὸν τέμα. Ἐκεῖ πλησίον ἐφύετο μικρὸς ἰτέων, ἐξ οὗ ἔκοπτεν ἐξαίρετους κλώνας διὰ τὰς φλογέρας του. Ἐκοψε πολλούς, πάρα πολλούς. Ἐδέησε νὰ ἐργασθῆ πολλὴν ὥραν, πάρα πολλήν, καὶ ὅταν ἐτελείωσεν, ὁ ἥλιος ἤδη ἐπλησίαζε νὰ δύσῃ. Σιγῆ ἐπεκράτει περίεξ· ἄλλο τι δὲν ἤκουεν εἰμὴ τὰ πτηνά, τὰ τερετίζοντα ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς του, καὶ τοὺς κλάδους οἵτινες ἔτριζον ὑπὸ τοὺς πόδας του. Ὅτε ὅμως ἔφθασεν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ δάσους, ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσε παράδοξον κρότον, ὡς νὰ ἐκτύπα κάποιος ἐπὶ σιδήρου. Ὁ Ζέμεν ἔσπευσε τὸ βῆμα.

— Τί νὰ σημαίνῃ αὐτὸ τάχα; ἐσκέφθη.

Ἐξεληθὼν τοῦ δάσους, εἶδεν ἐπὶ τῆς ἀνωφερίας ἀνθρωπὸν κεκυφὸτα καὶ ἐργαζόμενον πυρετωδῶς. Ὁ Ζέμεν ἐπλησίασε σιγὰ σιγὰ. Ἐνόμισεν ὅτι ἦτο κανεὶς κλέπτης κοχλιῶν σιδηρῶν, ἐξ ἐκείνων οἵτινες συχνάκις ἐφωρῶντο κατὰ τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν. Ἄλλ' ἤδη ὁ ἀγνωστος

είχεν άνεγερθή· έκράτει μοχλόν εις τήν χείρα· έθηκεν αυτόν υπό τήν τροχίαν, τόν έπίεσε και ή σιδηρά ράβδος άνεπήδησεν. 'Ο Ζέμεν ίλιγγίασεν έκ του τρόμου, είδε πάντα τ' άντικείμενα πρό αυτού χοροπηδώντα. "Ηθελε νά κραυγάσῃ, άλλ' ή φωνή δέν εξήρχετο του στόματός του. "Ητο ό Βασίλης!... Αύτός ήτο!.. "Ηρχισε νά τρέχῃ... Πλήν ό Βασίλης κατήληε τήν κλιτύν άποκομίζων και τά έργαλεία.

— Βασίλη Στεφάνοβιτς!... κουμπάρε!... Βασίλη!... νά σέ χαρῶ!... Βασίλη, γύρισε!... Δός μου τουλάχιστον τό έργαλείον... θά βάλωμε τό σίδερο 'ετή θέσι του. Κανείς δέν θά μάθη τίποτε! Σέ παρακαλῶ!.. Γύρισε 'πίσω!... Σώσε τή ψυχή σου από τήν κόλασι!..

"Αλλ' ό Βασίλης δέν επανήρχετο· έτρεχε πρός τό μέρος του δάσους. Και ό Ζέμεν ίστατο άπεσβολωμένος. Οί κλώνες εξέφυγον τῶν χειρῶν του. "Η σιδηρά ράβδος έκειτο εκεί, σιμά του. "Εμελλε νά διέλθῃ μία άμαξοστοιχία, όχι άμαξοστοιχία έμπορευμάτων!... "Οχι, όχι! άμαξοστοιχία επιβατῶν! Πῶς νά τήν σταματήσῃ; Δέν είχε τίποτε! Δέν είχε κανέν έργαλείον· δέν είχε σημαίαν διά νά δώσῃ έγκαίρως τό σύνθημα του κινδύνου!... "Αδύνατον νά τοποθετήσῃ τήν ράβδον εις τήν θέσιν της. Είμπορεί κανείς νά βάλῃ τόν σιδηρῶν κοχλίαν μέ τά χερίά του;.. "Επρεπε νά υπάγῃ μέχρι του φυλακείου· εκεί εις τόν οικίσκον θά εύρισκε τ' άναγκαιοῦντα.

— Θεέ μου! έλεγε, βοήθησέ με!

"Ο Ζέμεν ήρχισε νά τρέχῃ. Τρέχει, τρέχει... μόλις άναπνέει... και εξακολουθεῖ νά τρέχῃ. Και αισθάνεται... αισθάνεται τās δυνάμεις του εξαχνουμένως... δέν άντέχει πλέον... Τά πόδια του... δέν βαστοῦν πλέον... "Ακόμη εκατόν όργυιάς... άλλας εκατόν... και!.. οὔτε και εκατόν δέν είνε... και τρέχει. Αίρνης άκούει... άκούει, και, συριγγμόν. Είνε τό έργοστάσιον... εξέρχονται οί έργάται... "Η ώρα είνε έκτῃ!.. Και ή άμαξοστοιχία θά περάσῃ εις τās εξ και δύο λεπτά!.. Θά περάσῃ ή άμαξοστοιχία!.. "Υψιστε! λυπήσου τούς άθώους! Και ό Ζέμεν σταματᾷ. Βλέπει ἤδη τόν τροχόν τῆς άτμομηχανῆς, τόν άριστερόν τροχόν, οστις έκτροχιάζεται, στρέφεται, βυθίζεται εις τήν άμμον, συντρίβεται... και ή άμαξοστοιχία καταπίπτει από τό ύψος τῆς επικεχωματωμένης γραμμῆς... Τά βαγόνια τῆς τρίτης θέσεως είνε πλήρη... Παιδιά, μικρά παιδιά είνε έντός αὐτῶν!... Και ή άμαξοστοιχία πλησιάζει... Και δέν γνωρίζουν οί ταλαίπωροι επιβάται οτι μέλλουν ν' άποθάνωσιν.

— "Ω Θεέ μου! λέγει, φάτισέ με τί πρέπει νά κάμω!... "Οχι, όχι!... δέν έχω καιρόν

πλέον νά τρέξω έως μέ τό σπίτι και νά έπιστρέψω.

"Ο Ζέμεν δέν τρέχει πλέον πρός τόν οικίσκον του· τρέχει πρός τήν άφαιρεθεΐσαν ράβδον. Τρέχει, τρέχει!... Διατί; Οὐδ' αυτός γινώσκει. Φθάνει εις τό μέρος όπου έκειντο οί κλώνες. Τούς παρατηρεῖ και λαμβάνει ένα εξ αὐτῶν. "Αρχίζει πάλιν νά τρέχῃ πρός τό μέρος, εξ ου μέλλει νά εμφανισθῇ ή άμαξοστοιχία. "Ακούει αὐτήν συρίζουσιν μακρόθεν, άκούει τās σιδηράς ράβδους νά τρέμωσιν επί μάλλον και μάλλον σφοδρῶς. Δέν έχει πλέον δύναμιν νά τρέξῃ. Σταματᾷ, άφαιρεῖ τόν πῖλόν του· εξαγει τό μανδηλίον του· σύρει τήν μάχαιραν και ποιεῖ τό σημεῖον του σταυροῦ.

— Θεέ μου! σέ παρακαλῶ, Θεέ μου, εύλόγησέ με!

Και βυθίζει τήν μάχαιραν εις τόν άριστερόν του βραχίονα. Τό αίμα άναπηδᾷ... εἴτα αρχίζει νά ρέῃ βραδέως. "Ο Ζέμεν βάφει τό μανδηλίον εις τό αίμά του... "Εγεινεν ἤδη άρκετά έρυθρόν... τό έκτυλίσσει... τό προσδένει εις τόν κλῶνα... τό κινεῖ... "Εχει έρυθράν σημαίαν!... Στέκεται και κινεῖ τήν σημαίαν... "Η άμαξοστοιχία φαίνεται ἤδη έρχομένη.

— "Ο μηχανικός δέν θά μέ ιδῇ!... δέν θά μέ ιδῇ... δέν θά εμπορέσῃ νά σταματήσῃ τήν άμαξοστοιχίαν έγκαίρως... Είνε τόσον βαρεῖα!... έχει τόσα βαγόνια!... "Αδύνατον.

Και τό αίμα εξηκολούθει νά ρέῃ... "Ο Ζέμεν έπέζεε τήν πληγήν επί του στήθους του, άλλά δέν ἠδύνατο νά σταματήσῃ τήν ροήν του αίματος.

— "Εκτύπησα όλίγον δυνατά!... λέγει.

Σκοτοδινίασις τόν καταλαμβάνει· δέν βλέπει πλέον... νομίζει οτι άκούει κώδωνα ἠχοῦντα... δέν βλέπει τήν άμαξοστοιχίαν... δέν τήν άκούει... Μία μόνη ιδέα κατέχει τό πνεῦμά του.

— Θά πέσω... δέν δύναμαι... δέν άντέχω πλέον!... "Η σημαία θά μου πέσῃ... Θά μέ κατασυντρίψῃ ή άμαξοστοιχία!... Θεέ μου, Θεέ μου!... Βοήθειαν!... βοήθειαν!...

Τά πάντα βλέπει σκοτεινά... αισθάνεται κενόν έν τῇ ψυχῇ του... Και ή σημαία θά πέ... "Οχι! ή σημαία δέν πίπτει! Μία χεῖρ τήν άρπάζει... και τήν κινεῖ ύψηλά, πολύ ύψηλά. "Ο μηχανικός τήν βλέπει... δίδει ὄθησιν πρός τά οπίσω εις τόν άτμόν και ή άμαξοστοιχία σταματᾷ.

Οί επιβάται πηδῶσι κάτω έκ τῶν βαγονίων. Τι τρέχει; Εἰς άπόστασιν δέκα μέτρων από τῆς άτμομηχανῆς άνήρ τις κείται έκτάδην λιπόθυ-

μος επί τῆς σιδηρᾶς γραμμῆς. Πλησίον του ίσταται ὀρθιος έτερος άνήρ κρατῶν ράκος καθημαγμένον.

"Ο Βασίλης κυττάζει τήν άτμομηχανήν, τούς επιβάτας, τόν λιπόθυμον και λέγει κύπτων τήν κεφαλήν·

— "Ας μέ συλλάβουν!... "Ηθέλησα νά έκτροχιάσω τήν άμαξοστοιχίαν!

[Έκ τῶν του Wessewold Garschin]

Ο ΠΑΠ' ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

Τά κατά τήν πολιορκίαν του Νεοκάστρου (1821)

(Ιστορικόν διήγημα).

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον).

...
"Επειδή προσήγγιζε τό άγιον Πάσχα (10 'Απριλίου) είχε δ' έλθει και ή έβδομάς τῶν Παθῶν, οί "Ελληνες άμάρτημα βαρῦ θεωροῦντες τό νά μή εορτάσωσι τήν άνάστασιν του Σωτῆρος μετά τῶν οικογενειῶν των, ήρχισαν από τῆς μεγάλης Πέμπτης ν' άπέρχονται εις τās έστίας των διά νυκτός ἡμιλητόν, εμειναν δέ μόνον εις τās θέσεις των 85 έν ὄλῳ άρχηγοί και στρατιῶται πολιορκοῦντες τό Νεοκάστρον, 56 δέ τήν Μεθώνην. Τήν δευτέραν τῆς διακαινησίμου οί έν τῷ Νεοκάστρῳ πολιορκούμενοι ιδόντες τό ὀλιγάριθμον τῶν πολιορκητῶν έποίησαν έξοδον άποφασιστικήν ὑπέρ τούς 600, ἤρξατο δέ του πυρός πρώτον τό έν τῷ φρουρίῳ πυροβολικόν. Τούς ὀλίγους πολιορκητάς κατέπληξε κατ' αρχάς τό άργόν και βαρῦ βάδισμα τῶν εξελθόντων "Οθωμανῶν, οτινες έπίτηδες πρό του έπιτεθῶσιν έποίησαν διαφόρους επιδεικτικούς έλιγμούς ἵνα δειλιάσωσιν οί "Ελληνες και τραπῶσιν εις φυγήν, ὅπερ και θά έπιτυγχανέτο εάν μεταξυ τούτων δέν ἦσαν ὁ αἰδιμῶς τῆς Μεθῶνης Γρηγόριος, ὃν άνεγνώριζεν ὅλος ὁ περί τὰ φρούρια στρατός άρχηγόν άνώτερον, ὁ Δ. Παπατσόρης, ὁ Γιαννάκης Μέλιος, ὁ Γρηγόριος Συράκος, ὁ "Αθαν. Γρηγοριάδης, ὁ Νικ. Πονηρόπουλος, ὁ Γυφτάκης και ὁ άτρόμητος Παπ' Αναστάσις, οτινες ταχέως σκεφθέντες άπεφάσισαν νά πίσωσιν ὅλοι επί τῆς γῆς εκείνης μάλλον, παρά νά διαλύσωσι τήν πολιορκίαν· και πρός τούτο έμφυχώσαντες και τούς ευαρίθμους στρατιώτας των κατέλαβον τās πρός άντίκρουσιν καταλλήλους θέσεις, διαιρεθέντες εις τρεῖς ἡμίλους ανά 25, 26, και 28. Και εις μέν τήν γραμμῆν τῆς ὑποχωρήσεως εμειναν ὁ έπίσκοπος Μεθῶνης, ὁ πρωτοπαππᾶς Δ. Τσόρης και ὁ Γρηγοριάδης μετά του έκ Πύλου Ιωάν. Οικονομίδου, έπιτηροῦντες τὰ κινήματα τῶν εναντίων και έτοιμοί

νά συντρέξωσιν όπου θά παρίστατο άνάγκη ενίσχυσεως τῶν συμπολεμιστῶν, εις δέ τήν γραμμῆν του μετώπου έτάχθησαν άφ' ενός μέν ὁ Μέλιος, Πονηρόπουλος και Γυφτάκης, άφ' έτέρου δέ ὁ Συράκος και ὁ Παπ' Αναστάσις. Εἰς τρεῖς δέ φάλαγγας και οί "Οθωμανοί μερισθέντες έπετέθησαν κατά τῶν "Ελλήνων ὡς τυφλοί, ελπίζοντες οτι θά δυνηθῶσι τόσον ὀλίγους ὄντας νά τούς συλλάβωσι ζωντανούς, και οὔτως ή σύρραξις εγένετο τρομερά και μετ' ἴσης έκατέρωθεν λύσεως. "Αλλ' οὔτε οί "Οθωμανοί έν τῇ πρώτῃ αὐτῶν ὁρμῇ κατώρθωσαν νά τρέψωσι τούς "Ελληνες, οὔτε και τούτων ή άκλόνητος καρτερία ἠδυνήθη ν' άποκρούσῃ εις τὰ οπίσω εκείνους. "Επί ὄραν πολλήν αἱ σφαῖραι τῶν κανονίων και αἱ βόμβαι έρρίπτοντο χαλαζητόν, τὰ δέ πυροβόλα εκρότουν άπαύστως και έκ τῶν βρόντων άντήχουν οί γύρω βουνοί. "Ολοι δέ άρχηγοί και στρατιῶται εξεπλήρουν τό καθήκόν των λαμπρῶς, άλλ' ὑπέρ πάντας διεκρίθη ὁ Παπ' Αναστάσις, ὁ ὁποῖος διά του βαθουκάνου λευκοστίτου μανδηλίου του τό καλυμμαύχιόν του περιδέσας, και τās ἄκρας του άντεριου του αναζωσθεῖς, έμάχετο ὀρθιος, φίλων και έχθρῶν τόν θαυμασμόν έπισπώμενος. Μέ ὄψιν πυρωμένην διέτρεχε τήν γραμμῆν τῶν στρατιῶτων του, ένθαρρύνων τούς μικροψυχήσαντας, επαινῶν και τήν φιλοτιμίαν ὑποκινῶν τῶν άνδρείων, και φυσέκια διανέμων εις τούς τοιούτων δεομένους. "Οτε δ' έκ τῶν ὀπισθεν βράχων έφάνη καταβαίνων ὑπό 36 στρατιῶτων ακολουθούμενος ὁ τήν πολιορκίαν τῆς Μεθῶνης τηρῶν γενναῖος και εύκίνητος Παν. Ντούφας, ὃν οί "Ελληνες δι' έπίτηδες πεζοῦ ειδόποιήσαν άμα τῇ έξόδῳ τῶν "Οθωμανῶν, πρώτος και μόνος ὁ Παπ' Αναστάσις μετέτρεψε τήν άμυναν εις έπίθεσιν εξελθῶν του ταμπουρίου και βροφθεις ταχύς κατά τῶν έχθρῶν, δέν εβράδυναν δέ και οί λοιποί νά τόν μιμηθῶσι, και οὔτω προσδραμόντες και του Ντούφα έν ὁρμῇ και βοῇ, οί Τούρκοι δέν ὑπέμειναν, άλλ' έφυγον ὡς θῶες ὠρούμενοι και έν άλαλαγμοῖς άπελπισίας και συγχύσεως εις τό φρούριον εισερχόμενοι. "Ικανοί δ' εξ αὐτῶν εφονεύθησαν, πλειονες έπληγώθησαν και δύο ὑπό τῶν "Ελλήνων έξωγήθησαν· τῶν δέ τιμῶν τῆς ἡμέρας άπήλαυσεν ὁ Παπ' Αναστάσις πρώτος, μεθ' ὃν ὁ Ντούφας και οί λοιποί άρχηγοί.

Τήν αὐτήν ὁμως ἡμέραν επέπρωτο νά δοκιμασθῇ και ή πατριωτική αὐταπάρνησις του πρώτου διά δοκιμασίας σκληροτάτης, τῆς άπωλείας του μόνου υἱου του Μήτρου, διά τήν φιλοτιμίαν και γενναϊότητα του ὁποῖου ὁ άτυχῆς πατήρ εδίκαιούτο νά υπερηφανεύηται. "Εφονεύθη δ' έμπεσῶν εις ενέδραν τῶν Μεθωναίων Τούρκων μετά τήν αναχώρησιν του Ντούφα

ἀπελθόντος, ὡς εἶδομεν, πρὸς ἐπικουρίαν τῶν ἐν Νεοκάστρῳ μαχομένων. Ὅτε τὸ πικρὸν μήνυμα ἦλθεν εἰς τὸν Παπ' Ἀναστάσι, ὁ δυστυχὴς πατὴρ ἠσθάνθη τὰ γόνατά του λυγίζοντα καὶ τὴν κεφαλὴν του ζαλούσαν· οὐχ ἦττον ἠνδρίσθη, ἐκράτησε τοὺς λυγμούς του, κατέπνιξε δι' ἀγῶνος ὑπερανθρώπου τὰ δάκρυά του, καὶ κρύψας εἰς τὸ βάθος τῆς εὐγενοῦς αὐτοῦ καρδίας τὴν ὀδύνην του καὶ περ κατασπαράττουσαν αὐτόν, ἔδειξεν εἰς ὄλους πρόσωπον ἄλυπον, ἠκούσθη δ' εἰπὼν ἐν βαθεῖα στοναχῆ:

— Δόξα σοι ὁ Θεός· δόξα νάχης, Θεέ μου!

Ὁ αἰμύνητος τῆς Μεθώνης Γρηγόριος, ὅστις βραδύτερον ἔπεσεν ἐπὶ τῆς Σφακτηρίας κατὰ τῶν Αἰγυπτίων πολεμῶν, συμποῶν τῷ Παπ' Ἀναστάσι, τῷ εἶπε δακρύων·

— Σὲ λυποῦμαι, ἀδελφέ μου. Σὲ λυποῦμαι διὰ τὸ δυστύχημα ὅπου ἔπαθες· ἀλλὰ σὺ παρηγορήσου· διότι εἰς τοὺς ἀπογόνους σου θὰ ἀφήσης τὸ δικαίωμα νὰ καυχῶνται ὅτι καὶ ἄλλους μετὰ τὸν ἀληθινὸν Θεὸν θεοὺς εἶχες καὶ ἐλάτρευες, τὴν πατρίδα καὶ τὴν πίστιν, χάριν τῶν ὁποίων ἀγογγύστως καὶ τὰ πάντα ἐθυσίαζες...

Καὶ ὁ τῆς Μεθώνης κατὰ τοῦτο ἐπροφήτευσεν· διότι ἡ μνήμη τοῦ Παπ' Ἀναστάσι, ὡς φίλου τῆς πατρίδος καὶ τῆς πίστεως, παρέμεινεν ἱερὰ παρὰ τοῖς συμπολίταις αὐτοῦ, τοιαύτη δὲ βεβαίως καὶ ἐσαεὶ θὰ παραμείνη.

Ἡ νίκη ἐν τούτοις τῆς 11 Ἀπριλίου καθ' ὅλην τὴν ἐπαρχίαν αὐθημερὸν κοινολογηθεῖσα ἐπανεφέρεν εἰς τὰς θέσεις των τοὺς διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα εἰς τὰ χωρία των ἀπελθόντας στρατιώτας. Ἐκτοτε δ' ἐξήρχοντο οἱ Ὀθωμανοὶ κατὰ τῶν Ἑλλήνων τακτικῶς, οὐχὶ ὅμως καὶ μετὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, μεθ' ἧς ἐξῆλθον τῆ 11 Ἀπριλίου, περιοριζόμενοι μόνον κατὰ τὸ βαροῦσι (προάστειον) καὶ περὶ τὴν κατὰ τὸ μέρος τῆς ξηρᾶς περιφέρειαν τοῦ φρουρίου, ὅπου καὶ ἐγένοντο συνεχῶς μεταξύ αὐτῶν καὶ τῶν πολιορκητῶν ἀκροβολισμοὶ καὶ μάχαι, καθ' ἃς ὅμως πάντοτε ἀποδεκατιζόμενοι ἐπανήρχοντο κατησχυμένοι εἰς τὸ φρούριον. Ἐλαττωθέντων δὲ καὶ τῶν τροφίμων των, συνηλαττώθησαν καὶ αἱ σωματικαὶ αὐτῶν δυνάμεις, καὶ σὺν τῇ καταπτώσει τούτων ἐμαραίνετο καὶ ἡ ψυχικὴ των ἀλκή. Μ' ὅλα ταῦτα ἐπέμενον εἰς τὴν ἀντίστασιν των, δις λαβόντες τροφὰς ἐκ τοῦ στερήματος τῶν ἐν Μεθῶναι ἡμοφύλων των, πάντοτε δ' ἐλπίζοντες εἰς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στόλου τὴν ἀντίληψιν.

Ὅτε ὅμως ἀντὶ τούτου τῆ 18 Μαΐου ἐνεφανίσθησαν πρὸ τοῦ λιμένος τῆς Πύλου δύο Σπετσιωτικὰ πολεμικὰ ὑπὸ τοῦ Νικολ. Μπότσια καὶ τοῦ Ἀναστ. Κολανδρούτσου πλοιαρχοῦμενα, καὶ οὕτω παρημποδίσθη καὶ ἡ ἐκ τοῦ φρουρίου

Μεθώνης εἰς τὸ τοῦ Νεοκάστρου ἀποστολὴ τροφίμων καὶ ἄλλων χρησίμων εἰδῶν, ἄτινα, ἂν καὶ ὀλίγα, ἦσαν πάντοτε βοηθητικὰ εἰς παρατάσιν τῆς ἀντιστάσεως, τότε ἀναλωθεῖσαι καὶ αἱ ἐναπομένουσαι ὀλίγαι τροφαὶ των ἐξέλιπον παντελῶς, ὥστε ὑπερμεσοῦντος τοῦ Ἰουνίου κατήνησαν νὰ τρώωσι τοὺς ἐν τῷ φρουρίῳ εὐρεθέντας ἵππους καὶ ὄνους, μεθ' οὓς καὶ τὰς μυογαλᾶς καὶ τοὺς κύνες. Ἐπασχον δὲ καὶ λειψυδρίαν, διότι οἱ Ἕλληνες ἀπ' ἀρχῆς τῆς πολιορκίας κρημνίσαντες ἀψιδᾶς τινὰς τοῦ ὑδαγωγείου διέκοψαν τὴν εἰς τὸ φρούριον ῥοὴν τοῦ ὕδατος, τῶν πλείστων δὲ καὶ τῶν ἐν τῷ φρουρίῳ φρεάτων στειρευσάντων, οἱ Ὀθωμανοὶ, κατὰ συμβουλήν τοῦ τότε εὐρεθέντος ἐκεῖ μισέλληνοσ Αὐστριακοῦ ὑποπροξένου Λεόνες, ἔβραζον θαλάσσιον ὕδωρ διὰ δύο σωληνοῦχων λεβήτων καὶ ἔπινον τὸ ἐκ τοῦ ἀτμοῦ κατασταλάζον.

Ἄλλ' αἱ συνέπειαι τοιαύτης διαίτης εὐκόλον νὰ ἐννοηθῶσι. Νόσοι ποικιλογενεῖς τοὺς πολιορκουμένους ἐμάστιζον, πολλοὶ δ' ἐξ αὐτῶν καὶ ἀπέθνησκον. Ἀξιοθαύμαστος δὲ ἡ εἰς τοσαῦτα δεινὰ ἀντοχὴ τῶν Ὀθωμανῶν, οἵτινες τῆ 8ῃ Ἰουλίου ἐποίησαν καὶ τὴν τελευταίαν περὶ σωτηρίας των δοκιμὴν διὰ νυκτὸς διευθύναντες εἰς Μεθῶνην λέμβον εὐπετῆ, ἧς ἐπέβαινον δύο τῶν συντρόφων των. Οὗτοι ἐπιδειξίως διαλαθόντες τὴν προσοχὴν τῶν ἠγχυροβολημένων Σπετσιωτικῶν καὶ αἰσίως διαπεραιωθέντες εἰς Μεθῶνην, ἀνήγγειλαν τὴν ἐκ τῆς ἑλληψίφως τῶν τροφίμων ἀπελπισίαν τῶν ἐν Νεοκάστρῳ, καὶ ἐξ ὀνόματος αὐτῶν ἐζήτησαν τὴν συνδρομὴν τῶν Μεθωναίων ἀδελφῶν, οἵτινες καίτοι μὴ ἀφθονοῦντες καὶ αὐτοὶ τροφῶν, ἐν τούτοις ἐπειδὴ τοῖς ἦτο θρησκευτικῶς ἀπηγορευμένον τὸ νὰ μὴ βοηθῶσι τοὺς ἡμοθησκούς, ἐτι δὲ φοβούμενοι καὶ τὰς τοῦ προσήτου καὶ τοῦ βασιλέως αὐτῶν κατάρκα, εἶν δι' ἀδιαφορίαν των ἐπιπτεν εἰς χεῖρας τῶν Ρωμαίων τὸ βασιλικὸν τοῦ Νεοκάστρου φρούριον, ἀπεφάσισαν νὰ βοηθήσωσι κατὰ τὸ ἐνόν τοὺς κινδυνεύοντες ἀδελφούς των. Ἐροπλίσαντες δὲ πλοῖον ἐκ τῶν κοινῶς καλουμένων μπόρωγ, καὶ εἰσβιδάσαντες ἐπ' αὐτοῦ 25 ἐκ τῶν ἀνδρειοτέρων συντρόφων των, τὸ ἐφόρτωσαν διάφορα ἤδη κάρπῶν καὶ τροφίμων καὶ τὸ ἀπέπλευσαν, ἐπιτυχίαν ἐπευχθέντες διὰ τὸ Νεοκάστρον. Ἀλλὰ τὰ δύο Σπετσιωτικὰ, ἀπαραφυλάττοντα ὡς τὸν μῦν ἡ γαλῆ» καθ' ἣν στιγμὴν παραπλέον τὴν ἀκτὴν ἵνα ὑποστηρίξῃται καὶ ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς φρουρίοις πυροβολοστοιχιῶν, ἀνήγετο διὰ τὸν εἰς τὸν λιμένα Πύλου εἰσπλουν, τὸ ἐπλησίασαν ταχέως μὲ πρόθεσιν νὰ γείνωσι κύριοι αὐτοῦ αὐτάνδρου. Καὶ τούτου μὲν ἀπέτυχον διὰ τοὺς ἐκ τῆς Μεθώνης κανονισμοὺς καὶ ἀδιακόπους βομβισμοὺς, ὡς καὶ διὰ τὴν ἀπεγνωσμένην ἄμυναν τῶν ἐν τῷ

πλοῖον Ὀθωμανῶν, ἠνάγκασαν ὅμως αὐτὸ νὰ ἀνακρούσῃ πρῶταν ἀπρακτον, φέρον ἐπτά ἐκ τοῦ πληρώματος του φονευμένους, τοὺς δὲ λοιποὺς ὄλους σχεδὸν πληγωμένους. Ἐκ δὲ τῶν Ἑλλήνων ναυτικῶν ἐπληρώθησαν καιρίως δέκα ἐπτά, τοὺς ὁποίους καὶ διηύθυναν πρὸς νοσηλίαν εἰς Φιλιατρά, ἐνθα καὶ χειροῦργος τοὺς ἐπεσκεψέθη, καὶ τὰ πρὸς ἱασίν των ἀναγκαῖα ὑπάρχον σχετικῶς ἄφθονα, ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς καὶ τῶν τότε περιστάσεων.

Οἱ ἐν τῷ Νεοκάστρῳ πολιορκούμενοι μετὰ τὴν ἀποτυχίαν ταύτην τῶν Μεθωναίων ἔπαυσαν τοῦ λοιποῦ νὰ δίδωσιν εἰς τοὺς ἀδυνάτους μερίδας ἐξ ὧν εἶχον ὀλίγων τροφίμων, ἄτινα νῦν ἀπετέλουσαν κρέατα ἵππων, ὄνων, γαλῶν, κυνῶν, βεβρασμένα δέρματα καὶ φύλλα συκῆς, καὶ ἐνεκα τούτου τῆ 14ῃ Ἰουλίου ἐξῆλθον τοῦ φρουρίου 125 ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐπικαλούμενοι τὸ ἔλεος τῶν πολιορκητῶν, οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ὁποίων ἀπέστειλαν αὐτοὺς εἰς Κυπαρισσίαν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Γεν. Ἐφορίας, ἧτις ἀξιεπαίνως τοὺς περιέθαλψε κατασιγάσασα διὰ τροφῆς τὴν πεινᾶν των καὶ δι' ἐνδυμάτων καλύψασα τὴν γυμνότητά των.

Μετὰ τούτους ἐνθαρρυνθέντες ἐξῆλθον καὶ ἄλλοι, οὓς οἱ ἀρχηγοὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸν ἐν τῷ λιμένι σκόπελον Χελωνάκι, ἐφ' ὑποσχέσει νὰ τοῖς πέμπωσι τακτικῶς ὕδωρ καὶ τὰς ἡμερησίας ἀπαραιτήτους τροφὰς. Καὶ ἐν ἀρχῇ μὲν ἐτήρησαν τὴν ὑπόσχεσιν των, ἀλλ' ἔπειτα μὲ ἀπανθρωπίαν ἀξίαν στιγματισμοῦ τοὺς ἄφησαν εἰς τὴν τύχην των, ὡστ' ἐκ τῆς πείνης καὶ τῆς δίψης κατελύθησαν ὄλοι διὰ τοῦ ὀδυνηροτέρου μαρτυρίου.

Ὁ Βύρων δέκα ἔτη πρὸ τοῦ 1821 εἰς τὰς Τουρκικὰς τυραννίας ἀφ' ἐνὸς ἀφορῶν καὶ προορῶν ἀφ' ἑτέρου προσεχῆ τὴν ἑλληνικὴν ἐξέγερσιν, ἔγραψεν: «Ὅταν δὲ φθάσῃ ἡ ἡμέρα τῆς ἐκδικήσεως, οἱ Ὀθωμανοὶ ἄς ἐπικαλεσθῶσι τὸ ἔλεος τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἄς μὴ ἐλπίζωσιν ἀπὸ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐπιείκειαν.»

Ὅτι καλῶς ὁ Βύρων προέγνω, μαρτυροῦσι δυστυχῶς καὶ τὰ ἄρτι βηθέντα καὶ ὅσα ἐφεξῆς θὰ ἱστορήσωμεν.

(Ἐπεται συνέχεια)

Σ. Ν. ΚΑΡΑΒΙΤΗΣ.

Ὁ Σουΐφτ ἔλεγεν ὅτι οἱ καυχώμενοι διὰ τοὺς προγόνους των εἶνε ὡς τὰ γεώμηλα τῶν ὁπίων τὸ καλλίτερον μέρος κρύπτεται ὑπὸ τὴν γῆν.

Ἡ φύσις ἀγνοεῖ τὴν ὑποκρισίαν· ἡ εἰλικρίνεια εἶνε ὁ πρῶτιστος νόμος τῆς φύσεως ὡς εἶνε ὁ πρῶτιστος νόμος τῆς ἠθικῆς.

ΤΟ ΚΑΛΟ ΨΕΜΜΑ

Ἐστ' ἀντικρυνὸ μας τὸ χωριὸν
ποῦ ἦλιος δὲν τὸ πιάνει
ὁ Γιάννης θέλει τὴν Μαριώ
κι' αὐτὴ θέλει τὸ Γιάννην.

Κ' ἐνῶ ἀγαπιῶνται ἔσαν τρελλοὶ
καὶ πέφτον τοῦ θανάτου,
ἕνας ἔς τὸν ἄλλον δὲν ἔμιλει,
δὲν λείπει τὸν ἔρωτά του.

Καὶ μένου πάντα μυστικὰ
μὲς ἔς τὴν καρδιά θαμμένα
τόσα ὀνειράτα γλυκὰ
ποῦ σβύνουν ἕνα ἕνα.

Περνοῦνε μῆνες καὶ καιροί,
χρόνια περνοῦν ἀκίμα,
κι' ὁ ἔρωτάς των δὲν ἔμπορεῖ
ν' ἀνέθῃ εἰς τὸ στόμα.

Κ' ἔτσι καθέννας των πονεῖ
κ' ἐλπίζει δὲν τοὺς μένει·
ὁ νῆρς τὴν κόρη τυραννεῖ
κ' ἡ νῆρς τὸν νῆρ τρελλαίνει.

Μιὰ μέρα, ὄχι, μιὰ βραδεῖα,
ἦταν μεγάλο θάμμα,
καθόντουσαν ἔστη ἀμμουδιά
ἡ νῆρς κ' ὁ νῆρς ἀντάμα.

— Γιάννη, τοῦ φώναξ' ἡ Μαριώ,
μιὰ κόρη σὰς ἀφίνει,
τὴν Κυριακὴ μὲς ἔστὸ χωριὸν
ὁ γάμος μου θὰ γίνῃ.

— Μὲ ποιόν; ὁ Γιάννης τὴν ῥωτᾷ,
ποιὸς θ' ἄχῃ τέτοια χάρι;
κι' αὐτὴ τοῦ λέει καρμαρωτὰ
— Μὲ κάποιον παλληκάρη...

Πετιέτ' ὁ Γιάννης ἔστη στιγμὴ
κι' ὀλόρθος τὴν κυττάζει,
τὸν πνίγουν ἀναστεναγμοὶ
κ' ἡ ὄψι του χλωμιάζει.

— Μαριώ, χωρὶς νὰ σὲ ἴτραπῶ
νὰ, τὴν καρδιά μου ἀνοίγω,
δὴν χρόνους τώρα σ' ἀγαπῶ,
ἴπανόρεῦσαι; θὰ φύγω.

— Θὰ φύγῃς εἶπες; ποῦ θὰ πᾶς;
ὄχι, κοντὰ μου μένε,
σ' ἴππα νὰ ἴδῶ ἂν μ' ἀγαπᾶς,
τὸ πιστεψες καὶ μένε;

Δὲν ἦταν τρόπος νὰ σ' τὸ πῶ
τί ὠφελοῦσε τάχα

να μ' ἀγαπᾷς, να σ' ἀγαπῶ
μὲ τὰς ματαῖς μονάχα;

Κ' ἡ κόρη γέρνει ἴτροκαλῆ
τὸν πόνο της να γιάνη,
κι' ὁ Γιάννης τὴν Μαριώ φιλεῖ
κι' αὐτὴ φιλεῖ τὸ Γιάννη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΩΛΕΜΗΣ.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΝΑΝΝΩΝ

Ρώσος ἰατρός ἐν Μόσχᾳ κατοικῶν ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως περιέργον πραγματεῖαν περὶ οἰκογενείας τινὸς νάννων, ἧς ποιεῖται λεπτομερῆ περιγραφὴν. Πατὴρ καὶ μήτηρ ἀναστήματος φυσικοῦ καὶ υγιέστατοι ἔσχον ἐννέα τέκνα, ὧν τὰ τρία (τὸ πρῶτον, ὄγδοον καὶ ἔνατον) ἀπέθανον ἐν νηπιώδει ἡλικίᾳ, τὸ ἕκτον ὅπερ εἶνε ἐπταετῆς κόρη, ἔχει ἀνάστημα σχεδὸν κανονικὸν ἀναλόγως πρὸς τὴν ἡλικίαν της. Τὰ ἄλλα τέκνα τοῦ ζεύγους τούτου εἰσὶ πάντα νάννοι. Τὸ γεγονός ἐξηρῶς ἔχει οὕτως, ἰδοὺ δὲ τινὰς περὶ αὐτοῦ παρέχει λεπτομερείας ὁ συντάκτης τῆς πραγματείας. Ὁ πατὴρ τῶν τέκνων τούτων, ὀνόματι Κάργιε Γρηγόροβιτς Κοστέτζκυ, ἐγεννήθη ἐν Κάνεφ παρὰ τὸ Κίεβον, ἔχει ἡλικίαν 45 ἐτῶν, ἀνάστημα δὲ 1 μ. 79. Εἶνε εὐρωστος, υγιέστατος καὶ ρωμαλεώτατος. Διδαχθεὶς τὰ πρῶτα γράμματα, εἰς ἡλικίαν δέκα πέντε ἐτῶν προσελήφθη ὡς βοηθὸς εἰς τὴν μητρόπολιν τοῦ Κάνεφ. Δέκα ἔτη μετὰ ταῦτα ἐνυμφεύθη. Ὁ πάππος του καὶ ὁ πατὴρ του, ὅστις ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν τεσσαράκοντα τεσσάρων ἐτῶν, ἦσαν ὑψηλοὶ καὶ ρωμαλεοὶ ἡ μήτηρ του, ὄγδοοντοῦτις περίπου, ζῆ εἰσέτι. Οἱ δύο ἀδελφοὶ καὶ αἱ δύο ἀδελφαὶ του ὑψηλοὶ ἐπίσης ὡς αὐτὸς ζῶσιν ἀκόμη. Μία τῶν ἀδελφῶν του ἔχει ἐνδεκα τέκνα ὑψηλοῦ ἀναστήματος. Τὰ τέκνα τῶν ἀδελφῶν του ἔχουσι ἀνάστημα ὑπὲρ τὸν μέσον ὄρον, ἐν ἐνὶ λόγῳ ὁ Κοστέτζκυ ἀνήκει εἰς οἰκογενεῖαν πολυμελῆ ἀνθρώπων ὑψηλῶν καὶ καὶ φυσικῆν ἐχόντων τὴν διάπλασιν. Συμφῶνως πρὸς τὰς διηγήσεις τῆς μητρός του γνωρίζει ὅτι εἰς ἡλικίαν ὀκτῶ ἐτῶν μικροῦ δαῖν ἀπέθανεν ἐκ χολέρας. Ἐκτοτε δὲν ὑπῆσθη οὐδεμίαν σπουδαίαν νόσον. Ἡ τροφή αὐτοῦ εἶνε φυτική. Τρώγει σπανίως κρέας καὶ ἰχθῦς. Ὁ βίος αὐτοῦ πάντοτε ὑπῆρξε ἐπίπονος. Ἡ σύζυγός του Γαβριλόβνα Κοστατζκάια, τὸ γένος Γρίνεβιτς, ἔχει μέσον ἀνάστημα 1 μ. 54. Ὁ πατὴρ της εἶχεν ἀνάστημα 1 μ. 55, ἀλλ' ἡ μήτηρ της ἦτο ὑψηλή. Συγγενεῖά τις μεταξὺ τῶν δύο οἰκογενειῶν δὲν ὑφίσταται, οὐδέποτε δ' ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ Γρίνεβιτς ἐγεννήθησαν νάννοι. Ἡ σύζυγός του Κοστέτζκυ ἔτεκε

τὸ πρῶτον αὐτῆς τέκνον δεκαοκταετῆς, ἔσχε δὲ ἐννέα τέκνα, ἅτινα ἐθήλασε πάντα. Τὸ πρῶτον, τὸ ὄγδοον καὶ τὸ ἔνατον ἀπέθανον ἐν νηπιώδει ἡλικίᾳ, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη. Τὸ ἕκτον τέκνον, ὅπερ εἶνε ἐξαετῆς κόρη, ἔχει κανονικὸν τὸ ἀνάστημα (1 μ. 16). Τὸ ἕβδομον τέκνον κόρη ἐπίσης, ἡλικίας 4 ἐτῶν καὶ δύο μηνῶν, ἔχει ἀνάστημα 1 μέτρου. Δὲν δύναται τις λοιπὸν νὰ εἴπῃ ὅτι εἶνε νάννος διότι τὸ ἀνάστημα της ἔχει καιρὸν ἀκόμη ἵνα ἀναπτυχθῇ. Ἄλλως ἔχει τὸ πρῶτον διὰ τὰ ἄλλα τῆς οἰκογενείας τέκνα. Τὸ δεύτερον ὀνόματι Θεοφάνης, ἡλικίας δέκα ἐξ ἐτῶν καὶ δέκα μηνῶν, ἔχει ἀνάστημα 971 μόνον χιλιοστοῦ τοῦ μέτρου. Τὸ τρίτον τέκνον, ὀνόματι Νεονίλα, νεᾶνις δεκαετραετῆς, ἔχει ἀνάστημα 102 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου. Ἡ Μαρίτσα, τὸ τέταρτον τέκνον, ἔχει ἡλικίαν ἐνδεκα ἐτῶν καὶ δέκα μηνῶν, ἀνάστημα δὲ 955 χιλιοστομέτρων. Ὁ Μιχαήλ, μειράκιον ὀκταετῆς, ἔχει ὕψος 92 ἑκατοστῶν. Πάντων τούτων τῶν παιδιῶν ἡ ἀνάπτυξις ἔπαυσεν ἀπὸ τοῦ τετάρτου ἔτους τῆς ἡλικίας των. Πάντα ἔχουσι ὅλα τῶν νάννων τὰ χαρακτηριστικὰ, ἰδίως δὲ ὁ πρωτότοκος υἱὸς κεφαλὴν μεγάλην, κοιλίαν προέχουσαν, ἄκρα βραχέα, χαλαρότητα τῶν μυῶν, ρυτίδας τινὰς ἐπὶ τοῦ προσώπου. Οἱ μικροὶ νάννοι ἔχουσι τὴν ἐπιδερμίδα ἀνθηρὰν καὶ ροδόλευκον, κόμην βαθέος καστανοῦ χρώματος καὶ ὀφθαλμοὺς ἀνοικτοῦ καστανοῦ. Ἡ ἕκτη κόρη, ἐκείνη ἧτις διατελεῖ ἐν ἀναπτύξει, εἶνε ξανθὴ καὶ ἔχει ὀφθαλμοὺς ἀνοικτοτέρου χρώματος. Ἡ διανοητικὴ ἀνάπτυξις τῶν τέκνων Κοστέτζκυ εἶνε ἐξαιρετικὴ. Μὴ φοιτήσαντα οὐδέποτε εἰς οὐδὲν σχολεῖον ἀναγινώσκουσι καὶ γράφουσι τὴν ρωσικὴν, ἀναγινώσκουσι τὴν σλαβωνικὴν, γινώσκουσι τὴν Ἰερὰν ἱστορίαν, ἀπαγγέλλουσι ἀπὸ μνήμης ἱκανὰς προσευχὰς, ψαλμοὺς, μῦθους καὶ ἄσματα. Ὁ νεώτατος υἱὸς εἶνε πρὸς τοῦτους δεξιώτατος χορευτῆς καὶ δεσποινίδες ἐπιδίδουσι μεγάλως εἰς τὴν χειροτεχνίαν ῥάπτουσι καὶ κεντῶσιν ἄριστα. Ἐν Μόσχᾳ χάρις εἰς τὴν εὐγένειαν διδασκάλου τινὸς ἐκμανθάνουσι τὴν γαλλικὴν καὶ τὴν γερμανικὴν, βιολίον καὶ χορὸν, ἐπιδίδουσι δὲ εἰς πάντα μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ νοημοσύνης. Σημειώτεον ὅτι ὁ πρεσβύτερος Θεοφάνης γίνεταί καθ' ἑκάστην σκυθρωπότερος, χαυνότερος καὶ ἀπαθέστερος, ἐνῶ δωδεκαετῆς ἦτο ὅσον ζωηρὸς καὶ φαειρὸς εἶνε νῦν ὁ νεώτερος ἀδελφός του. Οἱ μικροὶ νάννοι ἔχουσι ἐλαχίστην ὄρεξιν. Ἡ πέψις συνήθως εἶνε τακτικὴ. Ὁ ὕπνος των εἶνε βραχὺς, κοιμῶνται δὲ ἀπαξ ἢ δις καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας. Ὁ χαρακτήρ των εἶναι ἡπιος καὶ ἤρεμος. Εἰσὶν ὑπνηκώτατοι, μέχρι τοῦ νὰ νομίζῃ τις ὅτι στεροῦνται ἐντελῶς θελήσεως. Ἡ γέννησις το-

σούτων νάννων τέκνων ἐκ γονέων ὑψηλῶν καὶ οὐδέποτε σχόντων νάννον ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ των, ἀπὸ μνήμης ἀνθρώπων, εἶνε πράγματι φυσιολογικὸν φαινόμενον ἐκτακτον, παράδοξος τῆς φύσεως ἐκτροχιάσις, ἧτις ἤξιζε τὸν κόπον νὰ μνημονευθῇ. Δ*.

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ ΠΡΟΣ ΑΔΕΛΦΟΝ

Περὶ τῆς εἰς τοὺς νόμους ὑποταγῆς.

Ἐν ἐλευθέρᾳ χώρᾳ οἱ νόμοι εἶνε ἡ ἔκφρασις τῆς θελήσεως τῶν πολιτῶν, δέον δὲ νὰ θεωρῶνται ὡς ὁ κανὼν τῆς κοινῆς εὐημερίας. Ὑποτάσσου εἰς τοὺς νόμους, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἐπιδοκιμάζῃς αὐτούς, διότι δεχόμενος τὴν βοήθειαν τῆς κοινωνίας ὅπως ζήσης, ὀφείλεις εἰς ἀνταπόδοσιν νὰ ἀποδέχῃσαι τοὺς ὄρους, οὓς αὕτη σοὶ ἐπιβάλλει. Ἐν τοῖς νόμοις σέβου τὰς συνθήκας τὰς παγιούσας τὴν ὑπαρξίν τῆς πατρίδος διὰ τῆς ἐν αὐτῇ ἐξασφαλίσεως τῆς τάξεως καὶ ἁρμονίας. Μὴ ἀποστέρῃς τὰς ὑπὸ τῶν νόμων ἐπιβαλλομένας θυσίας, διότι αὐταὶ εἶνε ὁ φόρος σου ὑπὲρ τῆς ζωῆς τῆς πατρίδος σου. Ἐὰν φαίνωνται σοὶ βραβεῖαι, ἀναλογίσθητι τὰ ἀγαθὰ ἅτινα ἂντ' αὐτῶν ἀπολαμβάνεις καὶ θὰ τὰς εὖρης ἐλαφρὰς. Ἄνηρ ὑπερήφανος δὲν δέχεται εὐεργετήματα ἅτινα δὲν δύναται νὰ ἀποδώσῃ ὅποια δῆποτε καὶ ἂν εἶνε αἱ ὑποχρεώσεις, ἡ εὐγνωμοσύνη βαρύνει ἐπ' αὐτοῦ ὀλιγώτερον τῆς ἀχαριστίας.

PAUL BOURDE.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Ὡς τὸ ἔδαφος ἐκεῖνο τῆς γῆς, τὸ ὑποῖον φαίνεται στερεὸν καὶ ἀκίνητον, ἀλλ' ὅμως ὑποσκάπτεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὑποχθονίως καὶ ἐπὶ μακρὸν μὲν χρόνον παρορᾶται ἡ ἀσθενὴς ἐργασία ἢ προσβάλλουσα τὰς βάσεις τοῦ χώρου ἐκεῖνου· οὐδὲν φαίνεται ἐτοιμόρροπον, οὐδὲν σαλεύεται, οὐδὲν κλονίζεται, πλὴν οὐχ ἦττον τὰ ὑπόγεια ὑποστηρίγματα καταστρέφονται βαθμηδὸν μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἐξαίφνης τὸ χῶμα ὑποχωρεῖ καὶ διανοίγεται χάσμα βαθύ· οὕτως ἐξουσία ἄδικος καὶ ἀπατεῶν, οἰανδῆποτε ἂν προσπορίζηται εὐτυχίαν ἐκ τῶν βίαιοπραγῶν της, σκάπτει αὐτὴ εἰς ἑαυτὴν βάραθρον ὑπὸ τοὺς πόδας της· ὁ δόλος καὶ ἡ ἀπανθρωπία ὑπονομεύουσι βαθμηδὸν ὅλα τὰ στερεώτερα ὑποστηρίγματα τῆς νομίμου ἀρχῆς· οἱ πολλοὶ τὴν θαυμάζουσι, τὴν φοβοῦνται, τὴν τρέμουσι, μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν διὰ μιᾶς ἐξα-

φανίζεται καταπίπτουσα ὑπὸ τὸ ἴδιον ἑαυτῆς βάρος, καὶ οὐδὲν δύναται πλέον ν' ἀνεγείρῃ αὐτὴν, διότι διὰ τῶν ἰδίων χειρῶν της κατέστρεψε τὰς ἀληθεῖς αὐτῆς βάσεις, τὴν καλὴν πίστιν, τὴν δικαιοσύνην καὶ τὰς ἀρετὰς ἐκείνας, αἱ ὅποια προκαλοῦσι τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην. (Fénélon)

Ἐὰν ἤθελες νὰ εὐχαριστῆς τὸν Θεὸν δι' ὅλα τὰ ἀγαθὰ ἃ σοὶ παρέχει, δὲν θὰ σοὶ ἔμενε καιρὸς νὰ μεμψιμοιρῆς διὰ τὰς ἀτυχίας.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Γνωστὸν ὅτι οἱ Γάλλοι κατηγοροῦσι τοὺς Γερμανούς, ὅτι κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1870 διήρπαζον πᾶν τὸ προστυχὸν καὶ ἀπέστειλλον αὐτὸ εἰς τὴν πατρίδα των. Παρομοιωδῆ δὲ ἰδίως κατέστησαν τὰ παντοειδῆ ὀρολόγια, ἅτινα, κατὰ τὸ λέγειν τῶν Γάλλων, ἐξέπεμψαν οἱ νικηταὶ τῆς ἠττηθείσης χώρας πρὸς τοὺς ἐν Γερμανίᾳ συγγενεῖς, καὶ τὰ ὅποια κομοῦσιν ἔτι καὶ νῦν πολλὰς γερμανικὰς οἰκίας. Σχετικῶς πρὸς τοῦτο φέρεται τὸ ἐπόμενον ἀνέκδοτον Ἀθήσαντος τοῦ πολέμου ἀποκατεστάθησαν, ὡς εἶκός, αἱ μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν τηλεγραφικαὶ σχέσεις, καθὰ καὶ πρότερον. Αἱ ἀνεπίσημοι ὅμως σχέσεις μεταξὺ τῶν ἐν Βερολίνῳ καὶ Παρισίῳ τηλεγραφικῶν ὑπαλλήλων πᾶν ἄλλο ἦσαν ἢ φιλικαί. Τὸ τηλεγραφεῖον τῶν Παρισίων δὲν ἀπῆντα ἢ εἰς τὰς ἐπισήμους ἐρωτήσεις, μὴ δίδον οὐδεμίαν προσοχὴν εἰς τοὺς χαίρεισμούς καὶ τὰς φιλοφρονήσεις τῶν Γερμανῶν ὑπαλλήλων, τὰς ἀπευθυνομένας πρὸς τοὺς Γάλλους συναδέλφους των. Ἡμέραν τινα ὁ ὑπάλληλος τοῦ Βερολίνου, περατώσας τὴν ἐργασίαν του, τηλεγραφεῖ πρὸς τὸν ἐν Παρισίῳ. — Ἐτελείωσα καλὴν νύκτα. — Οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἐκ Παρισίων. — Καληνύκτα, ἐπαναλαμβάνει ὁ Γερμανός. — Ἡ αὐτὴ σιωπῆ. — Τί ὄρα εἶνε; (Σημειώτεον ὅτι οἱ Παρίσιοι τηλεγραφοῦσιν εἰς πάσας τὰς χώρας μεθ' ὧν συγκοινωνοῦσι τὴν ὄραν τῆς πόλεως). — Ἀλλὰ καὶ πάλιν σιγῆ. — Καθ' ὑψηλὴν διαταγὴν σὰς ἐρωτᾷ τὴν ὄραν τῶν Παρισίων, λέγει ὁ Γερμανός. — Ὁ Γάλλος τότε ἀπαντᾷ: — Μετὰ τὸν πόλεμον πρὸς τοὺς Γερμανοὺς δὲν ἔχομεν πλέον ὀρολόγια. — Ὁ Γερμανός τηλεγραφῆτις οὐδὲν ἀπῆντησεν εἰς τὴν δηκτικὴν εὐφροσύνην τοῦ Παρισίου, ἀλλὰ μετὰ τινὰς ἡμέρας τὸ γερμανικὸν ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ἐξήτησεν ἱκανοποίησιν παρὰ τῆς Γαλλικῆς κυβερνήσεως, καὶ ὁ τηλεγραφικὸς ὑπάλληλος ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἀκαιρὸν αὐτοῦ ἀστεϊότητα.

Παρατηρήθη πολλάκις ὅτι ἡ ξυλεία, ἡ κοπτομένη κατὰ τὸ θέρος, ὅτε τὰ δένδρα εὐρίσκονται ἐν πλήρει ἀναπτύξει καὶ ὁ χυμὸς αὐτῶν κυκλοφορεῖ ζωηρῶς καὶ οὕτως εἰπεῖν σφύζει ἐντὸς τῶν ἰνῶν, ὑπόκειται εἰς σῆψιν ταχύτερον ἢ ἡ κοπτομένη κατὰ τὸν χει-

μῶνα, κατὰ τὴν στιγμήν τῆς ἀναπαύσεως τῆς βλαστήσεως. Διὰ τοῦτο δὲ ἐσχάτως εἶδομεν ἐν τινι προκηρύξει τοῦ σιδηροδρόμου Πατρῶν-Πύργου περὶ προμηθείας στρωτήρων νὰ ἀπαιτῆται παρ' αὐτοῦ ρητῶς ὅπως οὔτοι ὧσιν ἐκ ξυλείας κοπέσης ἐκ τοῦ δένδρου ὅπου 1ης Ὀκτωβρίου μέχρι τέλους Φεβρουαρίου. Πρὸς ἐξακριβῶσιν τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐκόπη ἡ ξυλεία, ἐπιστημονικὸν φύλλον ὑποδεικνύει πρακτικώτατον μέσον στηριζόμενον ἐπὶ τῆς φυτικῆς ἀνατομίας καὶ φυσιολογίας. Σημειωτέον ὅτι ἡ ξυλεία ἢ ἐκκοπτομένη ἐκτὸς τῆς ἐποχῆς τῆς βλαστήσεως, ἐν ὧρᾳ χειμῶνος, περιέχει ἰκανὴν ποσότητα ἀμύλου περιεκλεισμένου ἐν εἴδει λεπτοτάτων κόκκων ἐντὸς τῶν ἰνῶν τῆς ἐντεριώνης καὶ τῶν κυττάρων. Ἡ ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς βλαστήσεως κοπτομένη ξυλεία τούναντίον δὲν περιέχει τοιαύτην οὐσίαν. Ἡ δοκιμὴ γίνεται διὰ διαλύσεως ἰωδίου, ἣτις χύεται ἐπὶ τεμαχίου ξύλου κεκομμένου ὀριζοντεῖως. Ἐὰν ἡ ξυλεία ἐκόπη τὸν χειμῶνα, αἱ ἴνες τῆς ἐντεριώνης λαμβάνουσι βαθύ χρῶμα ὡσεὶ μελάνης ἀντιτιθέμενον πρὸς τὸ κίτρινον, δι' οὗ χρωματίζονται ἕνεκα τοῦ ἰωδίου τὰ πλάγια τῶν ἀγγείων καὶ τὰ κύτταρα. Ἐὰν τούναντίον ἡ ξυλεία εἶνε κεκομμένη κατὰ τὸ θέρος, δὲν παρατηρεῖται ἡ διαφορὰ αὕτη τοῦ χρωματισμοῦ καὶ πᾶσα ἡ διὰ τοῦ ἰωδίου δοκιμαζομένη ἐπιφάνεια λαμβάνει ὁμοίχρονον κίτρινον βαφῆν. Τὸ μέσον τοῦτο τῆς δοκιμῆς τῆς ξυλείας συνιστᾶται ὑπὸ τοῦ περιοδικοῦ ἐξ οὗ παραλαμβάνομεν τὰ ἀνωτέρω, ὡς ἀλάνθαστον.

Ἐν Γαλλίᾳ ὑπάρχουσι ἐν ὅλῳ 32,000 τυφλῶν πάσης ἡλικίας ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουσι 2,500 παῖδια, ἐξ ὧν 800 μόνον φοιτῶσι εἰς τὰ εἰδικῶς διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τυφλῶν προωρισμένα καταστήματα.

Ἦρξατο ἐν Παρισίοις πρὸ καιροῦ ἡ ἀνέγερσις τοῦ κολοσσαίου σιδηροῦ πύργου Ἐϊφφελ, ὅστις θέλει ἀνεγερθῆ ἐν τῷ χώρῳ ὅπου θὰ τελεσθῇ ἡ πρὸς πανηγυρισμὸν τῆς ἐκατοστῆς ἐπετείου τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως ἑκθεσίς. Ἦδη ἐτέθησαν τὰ θεμέλια αὐτοῦ, καθ' ἑκάστην δὲ πλῆθος πολὺ συνωθεῖται πέριξ τοῦ μέρους ὅπου ἀνεγείρεται μετὰ περιεργίας παρακολουθοῦν τὰς ἐργασίας, ἰδίως δ' ἀποθαυμάζων τὴν ἀπλότητα τῶν ὑπὸ τῶν μηχανικῶν χρησιμοποιουμένων μέσων. Ὁ πύργος κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ τρέχοντος ἔτους θὰ φθάσῃ μέχρις ὕψους 50 μ. (τὸ ὀλικὸν ὕψος αὐτοῦ εἶνε 300 μ.). Ἐκτὸς τοῦ σιδηροῦ πύργου καὶ πάντα τὰ ἄλλα τῆς ἐκθέσεως κτίρια ἀποτελοῦσι κομψὰ ἐκ σιδήρου οἰκοδομήματα. Ξυλείας γίνεται ἐλαχίστη χρῆσις.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπετείου τῶν παρὰ τὸ Μετξ μεγάλων μαχῶν τοῦ 1870, αἱ γερμανικαὶ ἐφημερίδες μνημονεύουσι τῆς περιέργου συμπτώσεως, ὅτι αἱ εἰς στρογγύλους ἀριθμοὺς χιλιάδας τῶν ἀπολεσθέντων εἰς ἐκάστην τῶν μαχῶν τούτων Γερμανῶν ἀνταποκρίνοντα πρὸς τὴν ἡμερομηνίαν, καθ' ἣν ἐγένοντο αὐταί. Οὕτω κατὰ τὴν μάχην τοῦ Κολομβέ, συγκροτηθεῖσαν τὴν 14 Αὐγούστου, ἐφρονεύθησαν, ἐτραυματίσθησαν, ἠχμαλωτίσθησαν, ἢ ἐγένοντο ἄφαντοι 14,

000 ἀνδρῶν· ἐν τῇ μάχῃ τῆς Βιομβίλλης, συγκροτηθεῖσα τὴν 16 Αὐγούστου, 16,000, καὶ ἐν τῇ μάχῃ τῆς Γραβελόττης, συγκροτηθεῖσα τὴν 18 Αὐγούστου, 18,000.

Χωρικός τις τυρλωθεὶς οὐ πρὸ πολλοῦ χρόνου προσήλθεν εἰς τὸν πρίγκιπα Κάρολον Θεόδωρον τῆς Βαυαρίας, διάσημον ὡς γνωστὸν ὀφθαλμίατρον, διατρίβοντα παρὰ τῇ λίμνῃ Tegernsee, πρὸς θεραπείαν. Ἡ αἴθουσα τῶν ἐγχειρήσεων τοῦ πρίγκιπος-ιατροῦ ἔχει θέαν πρὸς τὴν λίμνην. Ὅταν λοιπὸν ὁ χωρικός μετὰ τὴν ἐγχείρησιν εἶδε τὰ κυανὰ τῆς λίμνης ὕδατα, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ ὑπὸ τῆς χαρᾶς, καὶ ἐναγκαλισθεὶς μέχρι πνιγμονῆς τὸν πρίγκιπα, «Ἄχ λίμνη μου, λίμνη μου, μετὰ τὰ κύματά σου» ἤρξατο νὰ φωνάζῃ. Ὡς εἶδος, ὁ χωρικός δὲν ἐπλήρωσεν οὔτε ὀβολόν.

Πολλοὶ Ἀμερικανοὶ ἀνέλαβον νὰ ἰδρῦσωσιν ὀρφανοτροφεῖον ἐν Ταρσῷ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας εἰς μνημὴν τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Ἦδη ἠσφάλισαν πρόσοδον ἔτησιαν ἐκ 12000 φρ. Ἐν τῷ ὀρφανοτροφεῖῳ θὰ τρέφονται περὶ 14 50 ὀρφανά.

Ἀποβιάσατο ἐν Πετροῦπόλει ἡ πρόφην ὑποκρίτρια τοῦ θεάτρου Μαρία Fulle ἀφήκεν ἀδάμαντας ἀξίας 150.000 φράγκων, ὡς κληρονόμον δὲ αὐτῆς ὠνόμασε τὸν μέγα δούκα διάδοχον τοῦ θρόνου. Ἡ καλλιτέχνις δικαιολογεῖ τὴν πράξιν τῆς ἐν τῇ διαθήκῃ ἣν κατέλιπε διὰ τῶν ἐξῆς:—«Διὰ τοῦτου ἐκπληρῶ καθήκον ἐπιβαλλόμενον μοι ὑπὸ τῆς τιμῆς. Στανὸς συγγενῆς τῆς Α. Β. Ὑψηλόττης μοι εἶχε ποτὲ δωρήσει τοὺς ἀδάμαντας τούτους. Νῦν δὲ ἀπομείνασα ἄνευ κληρονόμου τοὺς ἀποδίδω εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὅποιος θὰ τοὺς εἶχε σήμερον, ἐὰν ἐγὼ δὲν ὑπῆρχον.» Ὁ μέγας δούξ ἐδέχθη τὴν κληρονομίαν, σκοπεῖ δὲ νὰ δωρήσῃ τοὺς πολυτίμους λίθους εἰς τι μοναστήριον.

Τὸ τυρέκιον Λεμπέλ.

Ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ τῶν Στρατιωτικῶν τῆς Γαλλίας ἰδιαζόντως ἠσφράνθησαν μαθόντες τὰ λαμπρὰ ἀποτελέσματα τὰ ἐπιτευχθέντα ἐκ τῆς δοκιμῆς τῶν ἐγχειρισθέντων εἰς τοὺς μαθητὰς τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς τοῦ Σαίν-Σὺρ νέων τυρεκίων κατὰ τῆς ἀσκήσεως τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ τοῦ Σαλών.

Τὰ νέα ταῦτα τυρέκια διαμετρήματος 8 χιλιοστών, ἐφευρέθησαν παρὰ τοῦ στρατηγοῦ Τραμόνδ καὶ τοῦ κ. Λεμπέλ. Ἡ βολή τῶν εἶνε ἀκριβεστέρα τῆς τοῦ Σασπεῦ καὶ τοῦ τυρεκίου Γκαρᾶ ἢ διανομομένη παρὰ τῆς βολίδος τροχιά δύναται νὰ ταυτισθῇ σχεδὸν μετὰ τῆς εὐθείας γραμμῆς, καὶ κατὰ τὰς γενομένας ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας δοκιμᾶς ρίπης οἱ μαθηταὶ τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς ἔσχον ἐπιτυχίαν 95 βολίδων ἐπὶ τῶν 100.

Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο οὐδέποτε ἐν οὐδεμίᾳ ἐποχῇ ἐπιτεύχθη.

Προστίθεμεν δὲ ὅτι ἡ ἐπιφερομένη ἐκ τοῦ ρίμματος ὀπισθοδρόμησις εἶνε ἀσημαντος καὶ ὅτι ὁ χρόνος τῆς ἐκρήξεως εἶνε τόσῳ ἀσθενῆς, ὥστε δὲν δύναται νὰ διακριθῇ ἐξ ἀποστάσεως εἰκοσι μέτρων.